

189

✓

SEURANÄYTELMÄ

302

MARTTI WUORI

U M P I S O L M U

BLI

ASARIAS PÖLLÄSEN AVIOLIITTO

KOLMINÄYTÖKSINEN HUVINÄYTELMÄ

Arvi A. Karisto Osakeyhtiö

SEURANÄYTELMIÄ.

5. *Komppainen*, Ei sovintoa ennen uhria. 2-n., 10 h. 4. p. 2 mk.
 7. *Rissanen*, Iimäellä, 1-n., laulunsek., 7 h. 5. painos. 4 mk.
 13. *Walakorpi*, Juhannus-iltana. 1-n., 10 h. 3. painos. 1: 50.
 17. *Tanner*, Rikkaus ja rakkaus. 2-n., 8 henk. 4. painos. 3 mk.
 18. *Walakorpi*, Herra koulumestari. 1-n. huvinäyt., 3 h. 3. p. 1: 50.
 20. *Walakorpi*, Mestarin rakkausseikkailut. 2-n. ilv., 5 h. 3. p. 2 mk.
 21. *Korhos-Heikki*, Rukkaset. 1-n. huvinäyt., 7 h. 3. painos. 1: 50.
 22. *Ranta*, Metsän povessa. 1-n. kansannäyt., 6 h. 3. painos. 2: 50.
 23. *Suru*, Hakalan rahat. 2-n. kansannäyt., 9 h. 3. painos. 2 mk.
 24. *Walakorpi*, Kaksi mestaria, 1-n., 4 h. 3. painos. 1: 50.
 26. *Walakorpi*, Torpparit. 3-n. näytelmä, 7 h. 3. painos. 3 mk.
 37. *Tanner*, Laittomuuden aikana. 4-n., 10 henk. 3. painos. 4 mk.
 38. *Jakku*, Syiden kirous. 3-n. murhenäyt., 11 h. 5. painos. 7 mk.
 41. *Jakku*, *Evald*, Kilpakosijat. 2-n. pila, 6 h. 5. painos. 3 mk.
 45. *Veijon-Veikko*, Hetken lapsi. 3-n., 8 h. 5. painos. 4 mk.
 46. *Jakku*, Suuria tuumia. 1-n. huvinäyt., 6 h. 3. painos. 1: 50.
 48. *Hasti*, Yksimieliset. 2-n. kansankuv., 5 h. 2. painos. 3 mk.
 51. *Tanner*, Noidan kosto. 3-n. huvinäyt., 11 h. 4. painos. 8 mk.
 53. *Jakku*, *Evald*, Murtovaaralaiset. 3-n. kansann., 8 h. 4. p. 4 mk.
 54. *Veijon-Veikko*, Kosimassa. 1-n. huvinäyt., 5 h. 4. p. 6 mk.
 55. *Walakorpi*, Kuolema. 1-n. elämänkuv., 4 h. 2. painos. 2 mk.
 62. *Leino*, Kun agronomi saapui. 1-n. huvinäyt., 9 h. 2. p. 1: 50.
 72. *Wuori*, Naimiskauppa. 1-n. huvinäyt., 5 henk. 3. painos. 4 mk.
 73. *Wuori*, Seinä väliä. 1-n. huvinäyt., 4 henk. 3. painos. 4 mk.
 80. *Tähtelä*, Mustalaisen kosto. 3-n. kansannäyt., 4 h. 4. pain. 5 mk.
 85. *Korpihivi*, Saiturin perintö. 1-n. kansannäyt., 5 h. 2. p. 1: 50.
 93. *Velho*, Kun rouva ei ole kotona. 1-n. huvin., 4 h. 2. p. 3 mk.
 94. *Mannermaa*, Kultainen sydän. 2-n. huvin., 5 h. 3. painos. 3 mk.
 100. *Walakorpi*, Harha-askeleita. 1-n. näyt., 5 h. 3. p. 4 mk.
 103. *Vallinmäki*, Kylänkellot. 1-n. huvinäyt., 4 h. 3. painos. 3 mk.
 106. *Mustamaa*, Salapolttajat. 3-n. kansann., 11 h. 2. painos. 2 mk.
 107. *Halonen*, Osuuspäivillä. 1-n. huvinäyt., 8 h. 2. painos. 2 mk.
 109. *Aronen*, Mätäkuussa. 1-n. ilveily, 9 h. 2. painos. 2 mk.
 110. *Salmelainen*, Porrassalmella. 1-n. kansannäyt., 8 h. 3. p. 3 mk.
 111. *Lähteenpuro*, Onnenpotkaus. 3-n. huvin., 12 h. 3. p. 6 mk.
 112. *Vitro*, Valoa kohti. 2-n. palkittu näyt., 12 h. 2. painos. 3 mk.
 115. *Walakorpi*, Väkeviä voimia. 2-n., 8 h. 2. painos. 2 mk.
 117. *Akhanen*, Kun naiset pelkäävät. 1-n. huvinäyt., 7 h. 4. p. 5 mk.
 124. *Eerola*, «Hieno käytös». 2-n. huvinäyt., 9 h. 3. painos. 4 mk.
 126. *Wuori*, Kiusankappale. 1-näyt. ilveily, 3 henk. 2. painos. 4 mk.
 127. *Heilala*, Tulisessa tuskassa. 1-n. huvinäyt., 3 h. 2. p. 3 mk.
 128. *Alpi*, Käärme. 1-näyt. pila, 4 h. 2. painos. 4 mk.
 131. *Ruoholampi*, Rakkauden vuoksi. 1-näyt., 6 h. 3. painos. 5 mk.
 133. *Vuoritsalo*, Kun rouvat epäilevät. 3-n. huvin., 8 h. 2. p. 4 mk.
 134. *Lassila*, Kun lesket lempivät. 4-n. huvin., 8 h. 3. p. 4 mk.
 147. *Akhanen*, Nikoteemuksen kosijat. 2-n. huvinäyt., 5 h. 3. p. 6 mk.
 150. *Toivonon*, Vehkeitten loppu. 1-n. huvinäyt., 5 h. 2. p. 3 mk.
 153. *Lassila*, Kun ruusut kukkivat. 3-n. huvin., 11 h. 3. p. 12 mk.
 154. *Wuori*, Ihmisten tähden. 3-näyt., 12 henk. 2. painos. 7 mk.
 157. *Alpi*, Kesävieraat. 2-n. huvinäyt., 7 h. 2. painos. 5 mk.
 161. *Alpi*, Työ ja rakkaus. 1-n. aatenäytelmä, 5 h. 2. painos. 4 mk.
 163. *Wuori*, Basilleja. 3-n. huvinäyt., 10 h. 2. painos. 7 mk.
 166. *Hahme*, Uhri. 3-n. murhenäyt., 7 h. 3. painos. 9 mk.
 171. *Kivi*, Koivulan kihlajaiset. 1-n. kansann., 10 h. 2. painos. 4 mk.
 173. *Hahme*, Ennustus. 1-n. huvinäyt., 6 h. 2. painos. 4 mk.
 174. *Hahme*, Naimisiin. 1-n. huvinäyt., 6 h. 2. painos. 4 mk.

UMPISOLMU

NELJÄS PAINOS

MARTTI WUOREN TEOKSIA:

- KELLASTUNEITA LEHTIÄ. Vihkonen etyydejä. 1887.
KURIMUS y. m. kertomuksia ja kuvauksia. 1910.
IHMISTEN TÄHDEN. 3-näyt. näytelmä. 1891.
PAPPILAN TUVASSA. 1-näyt. huvinäytelmä. 1893.
SEINÄ VÄLIÄ. 1-näyt. huvinäytelmä. 1893.
NAIMISKAUPPA. 1-näyt. huvinäytelmä 1893.
RYÖSTÖ. 5-näyt. näytelmä. 1895.
KORKEA OIKEUS ISTUU. 1-näyt. ilveily. 1897.
SAVON SYDÄMESSÄ. 3-näyt. huvinäytelmä. 1897.
MÄRTTA LEJONHUFVUD. 1-näyt. hist. näytelmä. 1897.
KUN PIHAT OVAT LAKOSSA. 3-näyt. ilveily. 1907.
LAPVEDEN METELI. 5-näyt. hist. näytelmä. 1907.
EETU KOKKO. 4-näyt. näytelmä. 1907.
VUOKSEN VARRELLA. 1-näyt. laulunäytelmä. 1910.
VALLANPERILLINEN. 5-näyt. hist. murhenäytelmä. 1910.
HENKENSÄ UHALLA. 3-näyt. näytelmä. Palkittu Kansallismielisen nuorisoliiton näytelmäkilpailussa. 1910.
KIUSANKAPPALE. 1-näyt. ilveily. 1911.
AURA. 5-näyt. näytelmä. 1912.
VERI ON VETTÄ SAKEAMPI. 2-näyt. näytelmä. 1913.
BASILLEJA. 3-näyt. ilveily. 1913.
VALEKUOLLUT. 3-näyt. ilveily. 1913.
UMPISOLMU. 3-näyt. huvinäytelmä. 1914.
NAHKAPOIKIA. 4-näyt. kansannäytelmä. 1915.
NUORTA VERTA. Romaani. 1915.
ONNEN UNELMA. Romaani. 1916.
TULTA JA TUHKAA. Romaani. 1919.
HÄÄLAHJA. 1-näyt. huvinäytelmä. Palkittu S. O. K:n näytelmäkilpailussa. 1920.
ARPAJAISLEHMÄ. 1-näyt. huvinäytelmä. 1920.
KÄÄNTYMYS, 1-näyt. näytelmä. 1921.
HERTTUAN LEMMITTY. 3-näyt. hist. näytelmä. Palkittu Viipurin Näyttämön näytelmäkilpailussa. 1921.

MARTTI WUORI

U M P I S O L M U

ELI

ASARIAS PÖLLÄSEN AVIOLIITTO

Kolminäytöksinen huvinäytelmä

Arvi A. Karisto Osakeyhtiö

Hämeenlinna 1928

*Esittämis- ja kääntämislupa pyydettyä Suo-
men Näytelmäkirjailijaliitolta, os. Helsinki*

HENKILÖT:

ASARIAS PÖLLÄNEN, nuori talonisäntä.

KAISA, hänen vaimonsa.

HETA, Asariaksen äiti.

VILLE VILKKI, pientilallinen.

ANNI, hänen vaimonsa.

KUSTAAVA MANSIKKA, Annin äitipuoli.

TOBIAS SAXBÄCK, rovasti.

Tapaus Savon sydämessä viime vuosisadan keskivaiheilla.

Ensiesitys Kansan Näyttämöllä Helsingissä 1914

ENSIMMÄINEN NÄYTÖS

Pölläsen talon tupa; perällä ovi, oikeassa nurkassa iso paistinuuni ja oikeassa seinässä keskellä ikkuna; pitkin seinää lavitsa ja sen edessä pitkä ruokapöytä; vasemmassa seinässä, myöskin keskellä, ikkuna ja pitkin seinää lavitsa sekä peränurkassa astiakaappi. Uunin ja oven välissä on vesisaavi; vasemmanpuolisessa seinässä, ikkunan ja nurkakaapin välissä, on naulakko, jossa riippuu takki, päitset, sirppi, nuoria y. m., ja orsilla on reenjalaksia, päreitä ja reikäleipiä. Oikeanpuolisella seinällä, ikkunan ja etualan välillä, on kello ja sen vieressä pieni avonainen hyllykaappi, jossa muutamia kirjoja, rasia, keritsimet y. m.

ASARIAS (*istuu paitahihasillaan pöydän ääressä, ikkunan kohdalla, edessään iso raamattu, jota selailee ja silloin tällöin tutkii, ääneen tavailleen*).

HETA (*tulee ulkoa ja häärii töissään paistinuunin ääressä*).
Kah, täällähän sinä, Asarias, olet!

ASARIAS (*kirjasta päätään nostamatta*). Täällä.

HETA. Ja työsi ulkona kesken jätit? Katselin, että minne se meni, kun kirveen lehdespölkkyyn nakkasi eikä missään näy.

ASARIAS. Joutaahan nyt tuon... vielä.

HETA. Joutaa, kun joutaa. Vaan mitäs sinä siinä tutkit?

ASARIAS. Raamattua.

HETA (*kummastellen*). Näenhän minä sen, että raamattua.

ASARIAS. No, kun näette, niin mitä sitten kysytte ja — häiritsette.

HETA. Enhän minä, poikaseni . . . Ihmettelen vaan, että mikä sinusta nyt on tullutkaan lukumies ja — kirjanoppinut.

ASARIAS (*kiukkuisesti*). Olisitte edes kiusaa tekemättäl!

HETA. Herranen aika! Mikä se sinut noin kiukkuiseksi on saanut?

ASARIAS. Mikäkö? (*Selailee kiivaasti lehtiä edestakaisin.*) Pitäisi se teidän jo tietää kysymättäkin.

HETA (*arasti*). Koetanhan minä arvailla, vaan . . . löytyyköhän se apu sieltäkään (*viittaa raamattuun*).

ASARIAS. Ellei löydy, niin on se sitten jo koko paikka, tämä elämä.

HETA (*myöstellen*). On se, on.

ASARIAS. Tämä aviokäskyn sääty.

HETA. Niin, niin. Sitähän minäkin.

ASARIAS. Oikea ump'solmu.

HETA. Ump'solmu, — oikein sanot.

ASARIAS (*suuttuen*). Ka, mitä tuossa yhä vaan myöntelette, äiti?! Sanoisitte edes jotakin vastaan.

HETA (*hätkähtäen*). Herran pieksut! Ihan säikähdin. No, ei sitten, ei.

ASARIAS. Onpas, on.

HETA. No, on ja ei, kuinka sitten tahdot. (*Hetkinen vaitioloa.*)

ASARIAS (*selailien raamattua*). Kuka tämän upm'solmun oikein lienee keksinytkään?

HETA (*arasti*). Aviokäskyn säädyn?

ASARIAS. No, sen saman.

HETA. Jumala, kah, kukas muuten.

ASARIAS. Piru, sanon minä.

HETA. No, piru sitten.

ASARIAS (*sukkelaan*). Ja te ja Kustaava Mansikka ja Anni ja Ville ja rovasti ja . . .

HETA. Hyvään seuraanhan minut sitten panitkin.

ASARIAS (*ivallisesti*). Hyvään!

HETA. Mutta Kaisan siitä unhotit.

ASARIAS. Kaisa ei ole syypää.

HETA. Kukas sinut sitten käski hänet ottamaan?

ASARIAS. Kukako käski?

HETA. Niin juuri.

ASARIAS. Tehän te kaikki minut siihen mertaan ajoitte, kun en Annia saanut, ja rovasti siunasi lukkoon tämän liiton.

HETA. No eihän sinua toki väkisinkään vihille viety, kultaseni.

ASARIAS. Vai ei? Kun teidän kaikin mokomin piti talon asiat niin järjestää, ettei palvelijaa tarvittaisi, ja Kaisa siten emännäksi taloon joutui, niin eikös se ollut väkisin?

HETA. Muistathan sen, että talon asiat niin vaativat; ajat olivat huonot.

ASARIAS. Ja sen vuoksi te uhrasitte ainoan poikanne, kuin Aapraham Iisakin.

HETA. Kaisasta minä en voi mitään pahaa sanoa. Hän on hyvä miniä ja tekee työtä kuin mies. (*Ikkunaan vilkaisten.*) Näet sen, kuinka hän tuolla pellolla kyntääkin. Ei ollenkaan sinua huonommin.

ASARIAS (*lyöden raamatun kiinni*). Mutta Asarias Pölläsen vaimoksi hän ei passaa.

HETA (*kummastellen*). Vai ei passaa?!

ASARIAS. Ei. (*Panee raamatun hyllylle.*)

HETA. Se on ikävä se.

ASARIAS. On.

HETA. Ja mistä syystä? Selitähän!

ASARIAS. No, kun ei passaa, niin ei passaa, ja sillä hyvä.

HETA. On se todellakin jo sitten...

ASARIAS. On se. Ja varsinkin, kun sen huomaa vasta

kun on tämmöisillä kahleilla ikipäiviksi toiseen ihmiseen kiinni sidottu.

HETA. Sitäkö sinä, että teillä ei vielä lapsia ole, vai?

ASARIAS. Vaikkapa sitäkin.

HETA. Ja sitäkö parakrahvia sinä nyt sitten sanasta etsit, että...?

ASARIAS. Että miten taas eroon päästä. Niin.

HETA. Vaan et löytänyt?

ASARIAS. En.

HETA. Vaan ehkäpä niitä nyt vielä tuleekin.

ASARIAS. Lapsiako?

HETA. Niin — lapsia.

ASARIAS. Kun ei kolmeen vuoteen ole yrittänytkään, niin taitavat jäädä tulematta.

HETA. Elä nyt! On niitä kummempiakin nähty — kahdenkymmenenkin vuoden perästä.

ASARIAS (*naurahtaen*). Tapahtuihan se ihme kyllä Saaralle vanhanakin, vaan ei taida meidän talossa semmoinen vieras käydä. Ja joutaa olla käymättäkin.

HETA. Hm! Sietää sitä, nään mä, juttua todenperään aprikoidakin.

ASARIAS. Eiköpähän siedä.

HETA. Tuossa tuo vilahti Kaisakin ikkunan taitse. Kun tulee, niin voihan puheeksi ottaa.

ASARIAS. Antaa olla! Ei se siitä parane.

HETA. No, ellei parane, niin ei kai pahenekaan.

KAISA (*tulee ja juo vesisaavin kipasta pitkän kulauksen*). No, nyt se on, sarka, sitä myöten kynnetty.

ASARIAS. Tupakalle taisit sitten tupaan vaan pistäytyäkin? (*Tarjoo Kaisalle tupakkamassiaan.*)

KAISA (*lennättäen massin syrjään*). On siinä ollut laiskan työtä yhdellekin. Metsästä olisi polttopuita ajettava, ja siinä on tehtävää sinullekin.

HETA. Kaisapas nyt komentaa!

KAISA. Kun ei muut paremmat pauhaa. Olen odottanut

jotakin viisasta sanaa isännältäkin, vaan eipä tuota kuulu.

ASARIAS. On se jo kauan ollut hampaankolossa, vaan ei ole lähtenyt irti.

KAISA. Koettaa nyt sitten, ehkä lähtee vihdoinkin! Mene muuten talo hunningolle, ellei työt tule kaikki tehdyiksi niinkuin pitäisi.

HETA. Voi sitä väliin talonisännällä olla muitakin huolia sydämellään — talon tulevaisuuden takia.

ASARIAS. Niin voi.

KAISA (*istuu lavitsalle*). No, nyt minä jo kuuntelen. Antaa tulla sitten?

ASARIAS. Työtä se on sekin, jota minä meinaan.

KAISA. Ei jääne tekemättä, jos vaan siihen pystyn.

HETA. Sepä se on.

ASARIAS. Vähän vaan nikkarin työtä — aluksi.

KAISA. Sekö se tupakammarin ikkunaraami näin kesäaikaan jo mielessä kummittelee?

ASARIAS (*ivaten*). Vai se? On se monenkin talven yli eteenpäin ajateltu, se laitos, jota minä meinaan.

KAISA. No, nyt minun järkeni seisoo.

ASARIAS. Eipä tuota sillä värkillä aikaan saadakaan.

KAISA (*kiivaasti*). Minä jo suutun, ellet sano.

ASARIAS. No, so! Kätkyt se olisi nikkaroitava tähän taloon, kätkyt, — vihdoinkin.

KAISA. Ja siihen pantava Asarias huutamaan, kun hänestä tulee lapsi uudelleen.

HETA. Mitä se tuo tuommoinen nyt on?!

KAISA. Siltähän tuo näyttää, että hän kasvaa alaspäin kuin lehmän häntä ymmärrykseltäänkin.

ASARIAS. Jos on Kaikkivaltias jättänytkin minut osatomaksi monessa suhteessa, niin on hän sen sijaan sinusta liikoja tehnyt: akasta miehen, sillä naisen tehtäviin sinä et näy pystyvän.

KAISA. Niinpä kai sitten Kaikkivaltias on oikeammaksi nähnyt tehdä tässä talossa, jotta se paremmin pystyssä pysyisi kuin akkamaisen miehen varassa.

HETA. Olkaa jo!

ASARIAS. On mulla toki vielä sen verran ymmärrystä, että näen, ettei talo iankaiken pystyssä pääsy, ellei lapsia synny ja uutta väkeä lisää kasva.

KAISA. Vai niin pitkälle häntä jo ajatteletkin?

ASARIAS. Niin.

KAISA. No, kyllä saat sitten olla rauhassa, että Jumala siitä kyllä huolen pitää, ettei tämäkään talo väettömäksi jää, ellei maailman loppu tule.

HETA. Mitä tuossa nyt joutavia jankutatte!

ASARIAS (*yhtäkkiä Kaisalle, kiivastuen*). Mutta minä tahdon saada lapsia, — minäkin tahdon olla isä ja iloita. Oikein hävettää muuten jo ihmistenkin silmissä.

KAISA. En rupea tuosta itkemään — enkä nauramaan, vaikka jo kovin naurattaakin.

ASARIAS. Laputa pellolle, sitten, mokomakin.

KAISA. On tuossa viisi hirttä poikki sinuakin varten.

ASARIAS. Taidatpa sitten saada kokonaankin talosta lähteä. Vai etkö sitäkään?

KAISA. En.

ASARIAS. Vai et?

KAISA. Enkä, en, kun et parempaa syytä löytäne.

ASARIAS (*äidilleen*). Näet sen nyt! Enkö sanonut, että ump'solmussa se on.

HETA. Sanoit, totta sanoit.

KAISA. Ja kovassa onkin. Minkä Jumala on yhteen liittänyt, sitä ei pidä ihmisten erottaman, niin sanoo sannassakin.

ASARIAS (*härnäten*). Vai niin se sanoo?

KAISA. Niin.

ASARIAS. Eikä mitään muuta?

KAISA. Ei.

ASARIAS. Ei purkamisesta mitään?

KAISA. Ei, — mikä tähän passaisi.

ASARIAS. Vai ei?

KAISA. Ei — uhallakaan. Semmoista rikosta en ole tehnyt enkä tule tekemään, että minut niin vaan pellole ajettaisiin.

ASARIAS. No, jo minä sitten todenperään oonkin Asarias Pöllänen. Hyvästi! (*Sieppaa lakkinsa ja aikoo mennä ulos.*)

HETA (*pidättäen häntä*). Minnekä sinä nyt noin?

ASARIAS. Hirteen.

HETA. Elä nyt, Herran tähden, poikaseni, tuommoisia haasta!

KAISA. Joutavia peloittelee. Kuka sitä nyt akan tähden hirteen menisi?

ASARIAS (*kääntyen ovelle*). Häh?

KAISA. Porsaita ruopottelemaan menee, sen jo tiedän eeltäpäinkin.

ASARIAS. Enpäs mene. Ruskon valjastan ja rovastin luo ajan, jos tietää tahdot. Hän se meidän liittomme rakensin ja siunasi, hän se sen nyt purkakoonkin.

KAISA (*kujeillen*). Elä nyt vaan kovin kauan siellä viivy, Asarias kulta!

ASARIAS. Pelsepuup! Tpfyi! (*Paiskaa oven kiinni ja menee.*)

HETA. Voi, voi sentään! Semmoiseksiko teidän elämänne on käynytkin?

KAISA. Semmoiseksi.

HETA. Ensimmäisen kerran minä sen vasta omin korvin kuulin.

KAISA. Vaan minulle hän siitä on jo monastikin kahden kesken äitellyt.

HETA. Poika parka! Ei sille koskaan käy mielensä mukaan.

KAISA. Hänen hullutuksiaanko tekin sitten valittelette?

HETA. Siitähän minä olen jo monasti aikonut puhua, että pitäisi nyt sitten käydä tuolla pitäjän toisella kulmalla Mähösen muorin luona. Sillä kuuluu olevan siihen asiaan tepsivä taika.

KAISA. Siihen nyt ei ole kuin yksi taika: — luonto ja aika. Ja ellei niistä apua ole, niin ei ole mistään.

HETA. No, ei sitten — koska se on niin arka kohta. Asariaksen tähdenhän kuitenkin olisi ollut suotava, että olisi jotakin tehty ja että talossa olisi ollut rauha, sopu ja ilo.

KAISA. Ei ole aina iloa kakaroistakaan.

HETA. Eipä, ei.

KAISA. Ja rauha ja sopu voi olla ilmankin, jos ei syyttä suotta riitaa etsi ja rauhaa riko.

HETA. Niin, niin. Enhän minä sinusta mitään pahaa sano, — uuttera ja työteliäs olet, niin ettei joka miehestäkään moista apua ole. Mutta ikävähän on, ettei . . . Mutta minnehän se Asarias oikein meni? Käynpähän katsomassa ja lähetän hänet luoksesi, niin saatte kahden kesken asioitanne selvitellä.

KAISA (*ikkunassa*). Siellä tuli joku vieras eteiseen.

HETA. Vierasko? (*Aukaisee oven.*) Toden perään.

VILLE (*ilmestyy ovelle*). Hyvää päivää!

HETA. Ville!

KAISA. Ville!

VILLE (*tullen sisään ja kätellen Hetaa ja Kaisaa*). Vielähän, näänmä, minua talossa tunnetaan!

HETA. Kuinkas ei? Voi, voi!

KAISA. Terve tuloa! Voi, voi!

VILLE. Kiitoksia! Ja terveisiä Vehmasmäeltä.

HETA. Kiitoksia! Tekee hyvin ja käypi puulle tänne peremmälle!

KAISA. Mitäs sitä oikein kuuluu?

VILLE. Kiitoksia! Vanha rauha ja rakkaus. Mitäs tänne?

HETA (*rykäisten*). Noh! Sitä samaa tännekin . . .

KAISA (*kuin vältellen*). Sitä . . . (*Puolikovaan Hetalle.*)

Tekös kahvin keitätte?

HETA. Kyllä. — (*Villelle.*) Mutta mitäs tietä Ville tuli, kun ei mitään kuultu? (*Alkaa puuhata kahvin keittoa.*)

KAISA. Niin tosiaankin. Ei ajoa kuultu mitään.

VILLE (*on istunut lasin alle ja panee tupakan*). Veneellä tulin, selkiä soudellen.

KAISA. Vai veneellä?! Onhan se mukava, kauniilla ilmalla.

VILLE. On se.

HETA. Onhan se. No, mitenkäs Anni ja lapset . . .?

KAISA. Niin, mitenkäs ne voivat?

VILLE. Kiitoksia kysymästä! Mikäs niiden . . . Hyvinhän ne . . . — Vaan täälläpä ei taida olla isäntä kotona?

KAISA. On . . . kotona.

HETA. Kotonahan se on. Minä lähden katsomaan, minne se meni. Muutenkin jo yritin taannoin . . .

KAISA. Minä menen.

HETA. Kyllä minä menen. Laita sinä tässä sillä välin vieraalle kahvi. (*Menee.*)

VILLE. Tulipa tässä minun tahden puuhaa.

KAISA. No, ei pikkustakaan. Ilosta vaan muori noin hättääntyi. Pannu oli tässä jo muutenkin hiilloksella. Eikäpä Villellä itsellään kiire lie?

VILLE. Eihän tässä toki jäniksen selässä olla, vaikka vähän oli asialla käytävä.

KAISA. Eihän se ole hoppu hyväksi.

VILLE . . . muuta kuin kirpun tappajaisissa. (*Nauraa.*)

KAISA (*nauraen*). Niinhän sitä ennenkin sanottiin, kun täällä Villen kanssa yhdessä palveltiin.

VILLE. Niin. Mutta nyt se täällä Kaisa on jo kolmisen vuotta emäntänä hyörinyt.

KAISA. Niinkuin Villekin siellä isäntänä.

VILLE. Joo. Niin, että kun ei hoppua pidetty, niin jouduttiin onnellisiin naimisiin kumpainenkin.

KAISA. On hauska Vilestä kuulla, että niin on.

VILLE. No, eiköpähän ole kuulumiset sitten samat tääl-
täkin, vai?

KAISA. Onhan se onni orvollakin, vaivaisellakin Jumala,
— miten asian ottaa. — Tuossa!

ASARIAS (*tulee*). Kah! Todenperään — Ville!

KAISA. Siinähan se tulee.

VILLE. Ville on, niinkuin näet Terveeks'! (*Kättelyä.*)

ASARIAS. Terveeks'! Luulin äidin ilman aikojaan minua
tänne juoksuttavan, mutta Villehän se on sittenkin.

VILLE. Just se sama. Niinkö kovin oudoksuttaa?

ASARIAS. No, kah! Kun ei ole kertaakaan käynyt siitä
saakka, kun naimisiin meni. (*Istuutuvat.*)

VILLE. Onhan tänne matkaa, — aivan yhtä paljon kuin
täältä meillekin.

ASARIAS. Niinhän sitä kyllä on, mutta...

KAISA (*tarjoo kahvia*). Ville tekee niin hyvin — kahvia!

VILLE (*ottaa*). Kiitoksia! Kaisa se osaakin hyvän kahvin
keittää, minä muistan sen.

KAISA. Niin ja mitä!

ASARIAS. Vaan eipä sitä ole täältäpäinkään... tultu.

KAISA (*tarjoten Asariakselle*). Juo seuraksi sinäkin!
Me-kyllä äidin kanssa sitten...

ASARIAS (*ottaa, Kaisalle*). Äiti siellä somisteleiksen.
(*Villelle.*) Se on meidän kyntömies tämä Kaisa, niin-
kuin tiedät, sen tautta se on tuon siivoinenkin, jalat
ja hameen helmat savessa.

KAISA. Sekös nyt suutaan soittaa. Ei malttanut, että
minäkin olisin päässyt vierasta varten vähän somiste-
lemaan.

ASARIAS. No, nyt pääset. Mene sitten!

VILLE. Turha se minun tähden on. Olenhan minä nuoren
emännän kyllä ennen nähnyt sekä kirkkorustingissa
että paratiisinkin puvussa, kun ennen täällä yhdessä

saunassa kylvettiin, ammuin sitten työhynttyissä, kun yhdessä isännälle peltotöitä tehtiin.

KAISA. Ensimmäistä kertaahan tämä nuori isäntä meillä nyt talossa on, niin . . . (*Asariakselle.*) Tuossa on pannu hiiloksella, tarjoa sitten lisää. (*Menee.*)

ASARIAS. Kyllä tässä toimeen tullaan.

VILLE. Näetsen, eikös Kaisasta tullutkin oikein esimerkillinen emäntä.

ASARIAS. Emäntä mikä emäntä!

VILLE. Ja vaimokin varmaan, ettei paremmasta mihinkään?

ASARIAS. Vaimoko?

VILLE. No, niin, niin.

ASARIAS. Housuissa sen pitäisi olla eikä hameissa.

VILLE. Häh?!

ASARIAS. Niin justiin.

VILLE. Elä hiessä!

ASARIAS. Semmoinen se on paikka.

VILLE. No, on se sitten jo paikka todenperään.

ASARIAS. Kun on saanut miehen vaimokseen!

VILLE. Jaa-a! Enpäs olisi sitä uskonut.

ASARIAS. En minäkään.

VILLE. Ei olisi sitten pitänyt ostaa sikaa säkissä, niinkuin sanotaan.

ASARIAS. Hyvähän tuosta on perästäpäin puhua, vaan en minä ollut sen sorttinen mies.

VILLE. Kova onni se sitten on todenperään.

ASARIAS. Kova.

VILLE. Mutta ei niin kova sittenkään, ettei sillä olisi hyvääkkin puoltaan.

ASARIAS. Hyväkö?

VILLE. Niin.

ASARIAS. Ja mikä se olisi?

VILLE. Ettei ole pelkoa lasten tulosta.

ASARIAS. Pelkoako?

VILLE. Niin, niin.

ASARIAS. Mutta niitähän minä toivonkin. Mikä se on talo ilman perillisiä?

VILLE. Vai se se surettaa?

ASARIAS. Se. Surettaa ja hävettää. Voivat ihmisetkin vielä luulla minusta, että minä akka olenkin enkä mies.

VILLE. No, on sitäkin. On se paikka sekini.

ASARIAS. Eikös oo?

VILLE. On, on.

ASARIAS. Noh! Mitäs sinä, Ville, siihen nyt sitten meinaat?

VILLE. Enpä mitään muuta kuin että olisi niitä lapsia sitten meillä teillekin antaa.

ASARIAS. Vai olisi?

VILLE. Olisipa!

ASARIAS. No, on se onni sitten sinulla, että oikean vaimon itsellesi sait.

VILLE. Kah, oikeahan se on — Anni.

ASARIAS. Herttainen ihminen, se Anni. Ja montako niitä sitten jo on?

VILLE. Lapsiako?

ASARIAS. Niin.

VILLE. Neljä ja puoli oli.

ASARIAS. Häh?

VILLE. Vaan nyt ei ole kuin neljä, kun se puol' kuol'.

ASARIAS. Jo nyt lasket leikkiä.

VILLE. Enkä laske; totta puhun.

ASARIAS. No, on siinä viljan tuloa! Onpas teitä Jumala siunannut todenperään.

VILLE. Kuinka sen asian nyt sitten ottaa!

ASARIAS. Neljä kun on tullut lasta kolmessa vuodessa! Jo se käy yli minun ymmärrykseni. Miten se on ollut mahdollista!

VILLE. Hyvin yksinkertaisesti: ensin tuli kaksoset ja sitten kolmoset.

ASARIAS. Kolm . . . ?!

VILLE. Niin, mutta niistä kuoli se yksi, jonka minä sain puoleksi, niin että nyt on elossa vain neljä.

ASARIAS. Neljä lasta! No, olet sinä koko mestari, Ville.

VILLE. Mestari mikä mestari! Mitään suurempaa taitca siihen nään mä, ei juuri tarvita.

ASARIAS. Ja Anni myös!

VILLE. No, Anni se se todenperään koko mestari onkin.

ASARIAS. Hi-hi-hi-hi! No, se mahtaa vasta olla lystiä?

VILLE. Ettäkö on niin paljon lapsia?

ASARIAS. No — se!

VILLE. Niinkö luulet?

ASARIAS. Kah! Kun saa niitä käsillään keikutella, noin ja noin ja noin — (*tekee mukavia keikutusliikkeitä*) eikä tiedä mihin niitä ottaa ja mihin panna.

VILLE. No, siitä lystistä minä antaisin mielelläni vähän teillekin. Sillä todellakaan siinä ei tiedä, mihin niitä panna.

ASARIAS. Niin että neljäkö kätkyttä teillä heiluu yhtä aikaa sinne ja tänne?

VILLE. Ei heilu yhtään.

ASARIAS. Häh? Mitenkäs sitten?

VILLE. Ne pidetään piirongin laatikossa.

ASARIAS. Valehtelet.

VILLE. Enkä valehtele.

ASARIAS. Hi-hi-hi-hi! No, se mahtaa olla somaa?

VILLE. Somaahan se on.

ASARIAS. Jotta vaan sitten sieltä ottaa sen, mikä milloinkin eniten miellyttää, vai?

VILLE. Ihan ne ovat siellä numerojärjestyksessä.

ASARIAS. Numerokojärjestyksessä ihan?

VILLE. Kah! Eihän niistä muuten selvää saisi.

ASARIAS. Eipä kai. Niin että ykkönen . . . Poikako se on vai tyttö?

VILLE. Poika — tietysti, esikoinen.

- ASARIAS. Niin, että se on ylimmässä säilikön laatikossa sitten, vai?
- VILLE. Eikä kun alimmassa. Näetsen, kun säilikössä on kaksi pientä, ja kaksi suurta laatikkoa, niin vanhin, joka on voimakkain, on siellä alimmassa pitkässä laatikossa.
- ASARIAS. Ja kakkonen? Poikako se on sekin?
- VILLE. Tyttö se on.
- ASARIAS. Vai tyttö! No, se on sitten sitä ylempässä pitkässä laatikossa, vai?
- VILLE. Niin on. Ja ne kaksi nuorinta, jotka kuuluvat toiseen sarjaan...
- ASARIAS. Mitäs sorttia ne sitten ovat, kolmonen ja nelonen?
- VILLE. Poikia, kah!
- ASARIAS. Ähäs! Sitä viljan tuloa ja taivaan siunausta? Ne sitten...?
- VILLE. Ne ovat kukin omassa pienessä laatikossaan ylimpinä.
- ASARIAS. No, on teillä kaikki todenperään, erinomaisessa järjestyksessä.
- VILLE. Pitäähän se olla. Mitenkäs muuten?
- ASARIAS (*vilkaasti*). Vaan maltahan: kun seuraavalla kerralla tulee neloset, minnekäs ne sitten panette?!
- VILLE. Ei tule enää.
- ASARIAS. Häh?
- VILLE. Säilikkö pannaan lukkoon ja avaimet viskataan järveen.
- ASARIAS. Hanki, helkkarissa, uusi piironki!
- VILLE. Ei lyö leiviksi se viljelys!
- ASARIAS. Oo vait!
- VILLE. Niin se vaan on.
- ASARIAS. Elä taivasta soimaa! Onnen poika sinä olet, Ville. Kun semmoinen on sulla aikaansaava ja uuttera vaimo.

VILLE. Onhan se. Niin että vasta-alkajan pien'eläjän ei tarvitse muuta kuin ajatella sitä asiaa.

ASARIAS. Toista kuin meidän muori sittenkin.

VILLE. Elä sinäkään taivasta soimaa. Tyydy onneesi vaan!

ASARIAS. Vai tyydy! Kateeksi minun sinua käy, kun olet tuon kaiken minulle kertonut.

VILLE. Sama vähän minunkin sinua.

ASARIAS. Kun vielä ajattelen, että sinä minulta sieppasit Annin, joka oli oikeastaan minulle vaimoksi luotu.

VILLE. Taisihan tuo olla vähän pahasti tehty. Ja sovittahan minun se asia pitäisi.

ASARIAS. Sovittaako? Ja millä lailla sen nyt voi?

VILLE. No, kah! Vaihdetaan eukkoja!

ASARIAS. Häh?

VILLE. Sinä saat Annin, anna sinä minulle Kaisa!

ASARIAS. Ettäkö tuota...?

VILLE. Niin, niin.

ASARIAS (*purskahtaa kovaan nauruun*). Hä-hä-hä-hä-hä!

VILLE. Eikös se passaisi!?

ASARIAS. No, se se vasta somaa olisikin. Hä-hä-hä-hä-hä!

VILLE. No, oikein olisikin. Hä-hä-hä-hä-hä! Jos vaan Kaisa minusta huolii?

ASARIAS. Huolii. Me olemme jo niin saaneet kylliksi toisistamme, että hän ottaa sinut ummessa silmin.

VILLE. Niinkö luulet?

ASARIAS. Ihan varmasti. Miten vaan Anni minut?

VILLE. No, siellä ei sinun tarvitse kauan kauppaa hiera, siitä olen vissi.

ASARIAS (*makeasuisena*). Ihanke hän sitten vielä muistellee minua, Anni?

VILLE. Yhtä mittaa, entisiä aikoja. Vanha suola janottaa, se on tosi se sananparsi.

ASARIAS. Voi, voi, mikä herttainen ihminen se Anni on. Oikein pyrkii itkettämään.

VILLE. Niin hän sanoo, että mahtoi se silloin Asariakseen kovasti koskea, se juttu.

ASARIAS. Koski, koski se.

VILLE. Niin että kyllä hänkin kernaasti tähän vaihtokauppaan suostuu.

ASARIAS (*kuin yhtäkkiä hoksaten*). Mutta ne sinun lapsesi? Mitäs niiden kanssa tehdään!

VILLE. No, ne saat sinä kaupantekijäisiksi.

ASARIAS. Häh? E-öö — — — ei. Ei se oikein passaa.

VILLE. Mitenkäs muuten?

ASARIAS. Eihän minulla ole sinulle muuta antaa kuin paljas Kaisa.

VILLE. Siinä sitä on ihan tarpeeksi minulle. Kaisa on kyllä heidän kaikkien arvoinen.

ASARIAS (*kynsien korvallistaan*). Sitä sietää kuitenkin mieltä.

VILLE. No, minä annan vielä piironginkin päälliseksi.

ASARIAS (*mietittyään*). Ei. En minä suostu siihen kauppaan kuitenkaan. Meillä pitää olla omat lapsemme Annin kanssa.

VILLE. No no. Onhan se totta sekin. Jotakinhan teillekin pitää jäädä tekemistä.

ASARIAS. Enkä minä henno sinulta niin paljon ottaa, Ville.

VILLE. Köyhäksihän minä siinä suhteessa kovin kävisin.

ASARIAS. Niin että akat vaan vaihdetaan, eikö niin?

VILLE. No, olkoon menneeksi!

ASARIAS (*ojentaen kätensä*). Tuohon käteen!

VILLE (*paiskaa kättä*). Tuohon käteen!

ASARIAS. Ja milloinka?

VILLE. Milloin vaan. Lähde kanssani tänään meille, ja kun on asia puhuttu Annin kanssa, niin sitten rovastin luo.

ASARIAS. Kapsäkinkö?

- VILLE. Niin, niin, Saxbäckin. Onhan hänellekin siitä puhuttava.
- ASARIAS. Sillekö juuttaalle?
- VILLE. Tietystikin.
- ASARIAS. Luuletko, että solmu siellä laukiaa?
- VILLE. Eiköpähän. Ja eihän se ainakaan koettamatta laukia.
- ASARIAS. Milläs parakrahvilla sanasta sinä sitten sen luulisit laukiavan?
- VILLE. Eiköpähän se tarvittaissa löydy sekin.
- ASARIAS. Enpä minä ole löytänyt, vaikka kuinka olen etsinyt. Tänäänkin vielä.
- VILLE. Kuule! Sanohan, onko Kaisa tehnyt aviorikosta?
- ASARIAS (*mörähtää*). E... e... e...e! Vielä mitä!
- VILLE. Mistä sinä sen tiedät?
- ASARIAS. Tiedän varmastikin. Kuka siitä semmoisesta huolisi enempää kuin hänkään kenestäkään.
- VILLE. Ai, ai! Sitten se on vähän ilkeä parakrahvi.
- ASARIAS. Ettäkö se sitten pitäisi olla?
- VILLE. Niin, ellet sinä ole. Vai oletko?
- ASARIAS. Enkä ole minäkään — muistaakseni.
- VILLE. Mutta jos sattuisit muistamaan väärin?
- ASARIAS. Saisihan tuota ajatella, jos sitä välttämättä tarvitaan.
- VILLE. Sillä se nyt ainakin laukiaisi.
- ASARIAS. Kovassapa tuo sitten istuukin.
- VILLE. Kovassa. Kun kerran on siihen kiikkiin joutunut, niin ei siitä vähällä irti pääse.
- ASARIAS. Niinpä tuo näkyy — pakana. Vaikka kuinka vähän passaisi akka miehelle, niin ei muuta kuin pidä hyvänäsi, kun kerran otit.
- VILLE. Kunnes kuolema erottaa.
- ASARIAS. Ihanko siihen asti?
- VILLE. Vaan ehkäpä se rovestilla kuitenkin selviää pa-

remmin, kun hänelle kerrot ja sanot, ettei se passaa ollenkaan.

ASARIAS. No, onhan siellä asiat selvitetty ennenkin.

VILLE. Niinpä niin.

ASARIAS. Ettäkö nyt sitten lähden kanssasi teille?

VILLE. Eihän se lykkäyksestäkään parane. Ja kotiahan olen menossa.

ASARIAS. Mitäs varten sinä sitten oikeastaan meille tulit, Ville?

VILLE. Sinuahan tulin hakemaan. Olisi siellä meillä vähän tarvis.

ASARIAS. Minuako? Ja mitä varten?

VILLE. Sittenpäähän kuulet ja näet. Nyt olisi sitten vaan valmistauduttava matkalle.

ASARIAS. Tulipas nyt kiire! Mutta mitäs nämä muut?

VILLE. Minä kyllä heille syyn selvitän, kun tulevat.

ASARIAS. Niinkö? Ettei tarvitse ajatellakaan?

VILLE. Ei. Kun vaan osaat loppuun asti tuppisuuna olla.

ASARIAS. No, sen kyllä, jos ei muuta tarvita. Mutta tuleepas tästä Kaisalle yllätys!

VILLE. Tulee. Ja vähän muillekin.

ASARIAS. Muillekokin?

VILLE. Niin. Kun ei vaan sinun jo alkaisi katumoiksi käydä?

ASARIAS. Eikä käy. Kyllä se tämä nyt on Kaisalle ihan parhaaksi.

VILLE. Entäs äitisi? Mitähän se? . . .

ASARIAS. Saapi nähdä, ettei se Asarias ole niinkään pölkypää kuin miksi häntä ihmiset luulevat.

VILLE. No, sen saa vissistikin.

ASARIAS. Saa-a! Ja Kaisa varsinkin.

KAISA (*tulee hiukan siistimpänä*).

ASARIAS. Siinähan tuo on.

KAISA. Tässä. Mikäs hätänä?

ASARIAS (*ovelle menen*). Eipä mikään.

VILLE. Kyllä. Sanoin, etteihän sitä nuorta emäntää paljon puhutellakaan saa.

KAISA. Äidin kanssa jotakin suuhunpantavaa vieraalle hankittiin, niin siihenhän se aika meni.

ASARIAS. No, se oli hyvä. Minäkin tässä vielä sillä välin käyn omilla teilläni.

VILLE. Käy, käy, niin saadaan vähän kahdenkesken emännän kanssa muistella entisiä aikojamme.

ASARIAS. No! (*Menee.*)

KAISA. Olisipa tuo hauska kuulla vähän uutisia Vehmasmäeltäkin päin.

VILLE. No, ne on kaikki kuultu, kun tulette meillä käymään.

KAISA. Taitavat sitten jäädä paljonkin tuonnemmaksi.

VILLE. Eivät jää. Sinne tulinkin teitä nyt kutsumaan.

KAISA. Vai sitä varten Ville sitten nyt meille tulikin!

VILLE. Sitäpä sitä.

KAISA. Mitäs kummia siellä teillä nyt on tekeillä?

VILLE. Ei muuta kuin ristiäiset taas.

KAISA. Vai ristiäiset?

VILLE. Mutta meillä ei ristitä muuten kuin parittain, aivan niinkuin vihitäänkin.

KAISA. Aina se on Ville sama leikkisä.

VILLE. Ihan totta. Toissa vuonna kaksi ja taas kaksi.

Vaan kun ei Kaisa usko, niin on uhallakin lähdeittävä katsomaan.

KAISA. Kissanpentuja ne sitten ovat vai?

VILLE. Mitä Kaisa nyt vuorostaan leikkiä laskee? Meidän omia lapsiamme, Annin ja minun.

KAISA. No, jos niin on, niin Jumala heitä siunatkoon sitten!

VILLE. Ovat todenperään ja kummeiksi teitä pyydämme — entistä isäntäväkeämme ja Kaisaa.

KAISA. Kiitoksia vaan paljon! Tulemmehan me.

VILLE. Ja tultava on jo huomenna.

KAISA. Niinkö? Jo?

VILLE. Asariaksen vien minä nyt kanssani ja te tulette vanhan emännän kanssa perässä.

KAISA. Mitä se Ville nyt meinaa? En minä oikein ymmärrä.

VILLE. Jos minä sanon sinulle, Kaisa, mitä täällä miehesi kanssa äsken puhuttiin, niin kyllä sitten ymmärrät paikalla.

KAISA. Vai se se! No? Mitäs se nyt sitten ehti jo sinulle haastellakaan?

VILLE. Niin paljon, että tuskin olisin uskonut, ellen olisi omin korvin kuullut.

KAISA. On sillä hullutuksia aina päässään.

VILLE. On. Ja on maar' niistä kiusaa sinullekin?

KAISA. Enemmän kuin toinen tietääkään.

VILLE. Sen minä aavistin. Vai ovat ne teidän asianne semmoisiksi kääntyneet?

KAISA. Niin, ovat, Ville hyvä.

VILLE. Mutta niistä hullutuksista on sinun päästävä, Kaisa.

KAISA. On. Mutta millä ihmeellä?

VILLE. Sekin on jo löydetty. Olenhan minä Ville, häh?

KAISA. Kah! Villehän sinä olet.

VILLE. Se, joka täällä ennen renkinä palveli sinun pikuu-tesi aikana?

KAISA. Niin. No, entä sitten?

VILLE. Ja se, joka oli puhemiehenä Asariakselle, kun hän kävi minun omaa morsiantani kosimassa?

KAISA. Muistanhan minä sen jutun.

VILLE. Mutta sitten Asarias saikin sinut.

KAISA. Niinhän tuo sai, kovaksi onneksi.

VILLE. Mutta nyt on Asariaksen kanssa päätetty vaihtaa eukkoja.

KAISA. Ole siinä hassuttelematta sinäkin!

VILLE. Enkä hassuttele. Sinun on siihen suostuttava, Kaisa.

KAISA. Mokomiakin!

VILLE. Toistaiseksi. Väliaikaisesti, tietysti, vaan. Kyllä sinä omasi takaisin saat.

KAISA. Ja mikä rieska siitä syntyisi?

VILLE. Selkäsauna ukollesi, ei muuta.

KAISA. No, sen se tarvitsee, ja siihen kyllä suostun.

VILLE. Sinä siis tulet meille, kun se vaihtokauppa tehdään?

KAISA. Kah! Joutaahan tuon sitten. Vaan mitäs siihen Anni sanoo?

VILLE. Tietysti hänenkin täytyy siihen suostua väliaikaisesti, kunnes Kapsäkki solmun laukaisee.

KAISA. Sinnekö asti sitten sitä mennäänkin?

VILLE. Sinne. Onhan meillä siellä kaksoset ristittävät. Yksi tie ja kaksi asiaa.

KAISA. Eihän tuosta taida kuitenkaan henki mennä?

VILLE. Eikä mene. Niin että se sitten on päätetty?

KAISA. Olkoon minun puolestani.

VILLE. Näetsen! Etpäs antanut minulle rukkasia. Ja nyt kun olet minun eukkoni, niin on sinun oltava minulle kuuliainen kaikessa. Teet siis niinkuin olen sanonut?

KAISA. Saattaahan tuon.

VILLE. Mikä siveä ja nöyrä puoliso sinä oletkin, Kaisuse-ni! Me siis lähdemme, syötyämme, Asariaksen kanssa veneellä, ja te tulette hevosella perässä, Heta ja sinä.

KAISA. Pitäähän jonkun tänne kotimieheksi jäädä.

VILLE. Kyllä naapuri Holopaisen muori sen ajan talosta huolen pitää. Siellähän meillä on Kustaava Mansikka, Heta Pölläsen vanha tuttu, lapsia hoitamassa, niin että heillekin samalla lystiä tulee.

KAISA. Mutta mitäs ne anopit koko tähän lieskaan suustaan puhaltavat?

VILLE. No, sen saamme nähdä sitten. Tiedäthän sinä, että ne mielellään ja kielellään ovat semmoisessa aina mukana.

KAISA. No, oletpa sinä, Ville, jo koko juonen keksinyt!

VILLE. Juoni mikä juoni! Aivan itsestäänhan tuo läksi juoksemaan keksimättä.

KAISA. Kun ei vaan kovin pahasti sotkeutuisi.

VILLE. Eikä sotkeudu, kun yhdessä siitä huolen pidämme.

KAISA. No, lähtekää sitten Herran nimeen! Ja me tulemme perässä.

VILLE (*ojentaa kättä*). Tuohon käteen!

KAISA (*lyö kättä*). Tuohon käteen! Mutta milloinkas te olette perillä?

VILLE. Nyt vasta huomenna. Kun näin hyviä vieraita saadaan, niin on käytävä kirkonkylästä viinit. Rovasti on meilläpäin saatavillaan, niin toimittaa samalla kasteenkin meillä, ettei tarvitse pikkasia kirkolle kulettaa.

KAISA. Vai niinpäin se asia on? No, sitten kyllä mekin ajoissa keritään sinne.

VILLE. Niin että nyt se on sitä myöten selvä?

KAISA. Selvä on.

VILLE. Mutta yksi seikka on vielä vaarinotettava. Anoppillesi et saa hiiskua juonesta mitään, ennenkuin hän itse saa nähdä ja kuulla.

KAISA. Ole huoleti. Kyllä minä hänet tunnen.

VILLE. Niin. Voi vielä ojaan kaataa kaikki ennen aikaan.

HETA (*tulee*). Kah! Täällähän se Kaisa.

KAISA. Täällä.

VILLE. Entisiä aikoja muistellaan, kuinka hauskasti täällä yhdessä emännälle raadettiin.

HETA. Siksipä se tänne unehtuikin.

VILLE. Minun se oli syyni. Elkää pahaksi panko!

KAISA. Mikäs on hätänä nyt sitten?

HETA. Ei mikään enää. Tuonne tupakamariin laitoin ruuan pöytään.

KAISA. Vieraalle, kah. Mitenkäs muuten?»

VILLE. Mikä vieras minä olen? Talon vanha palvelija.

HETA. Mutta vieras tällä kertaa. — Missäs se Asarias on?

KAISA (*vasempaan ikkunaan vilkaisten*). Tuossahan tuokin jo tulee. On, näännä, käynyt pukeutumassa senkin.

VILLE. Toden perään! Ja ihan kirkkovaatteissaan.

HETA. Se on kaikki Villen kunniaksi.

ASARIAS (*tulee*).

VILLE. Todenperään! Ihan sulhasmiehen näköinen taas-kin!

ASARIAS (*räjähtää nauramaan*). Hä-hä-hä-hä! Minuako se tarkoitti tuo?

VILLE. Ketäs muuta? Kyllä oletkin komea poika.

KAISA. Senkin papiaani!

ASARIAS. Ole vait', marakatti! Vielä sen näet, mikä papiaani minä olen.

HETA (*taputtaa Asariasta olkapäälle*). Älä huoli, poikasi! Etkö sinä ymmärrä, että Kaisa vaan hyväilysanana sinua siksi sanoi.

KAISA. Ja vielä minä sinua hyväilen paremminkin. (*Menee, antaen mennessään Asariakselle hyvän sysäyksen.*)

HETA. Tehkää niin hyvin sitten ja tulkaa ruualle tupakamariin. (*Menee myöskin.*)

VILLE. Kiitoksia vaan! (*Aikoo seurata.*)

ASARIAS. Tullaan — paikalla. (*Kääntyen Villen puoleen.*)
Kuulehan, Ville.

VILLE. Häh?

ASARIAS. Luuletko sinä todenperään, että se onnistuu?

VILLE. Ka, mikäs siin' on? Onnistua pitää. Ethän vaan ole puhunut äidillesi asiasta mitään?

ASARIAS. En ole hiiskunut kenellekään sanaakaan. Etkä sinäkään Kaisalle?

VILLE. Minä kyllä tiedän, mitä teen. Elä sinä minusta huolta pidä!

ASARIAS. Mutta Anni itse, se se minua vielä eniten huolettaa, mitä hän sanoo.

VILLE. Johan minä sanoin, että hän ihastuu iki-iloiseksi, kun sinut näkee.

ASARIAS. Hä-hä-hä-hä! Niinkö luulet?

VILLE. Sinähän vaan olet tullut nuoremmaksi ja kauniimmaksi näinä vuosina.

ASARIAS. Oo vait'!

VILLE. Sen sijaan kun minusta on tullut vanha rämä, jonka hän mielellään sinuun vaihtaa.

ASARIAS. Tule syömään ja tuki suus' ruualla!

VILLE. Johan tuo vatsaa, soudun jälkeen tänne, vähän hiukaseekin.

ASARIAS. Kaipa kai! Jo se nyt maittaa ruoka minullekin.

VILLE. Jokos? Ja kun on syöty, niin lähdetään matkalle.

ASARIAS. Sitten lähdetään heti. Hi-hi-hi! *(Menevät, iloisesti hyppien, käsitysten kaulatusten ulos.)*

TOINEN NÄYTÖS

Vehmasmäen talon piha. Vasemmalla asuinrakennus, josta näkyy etualalla ikkuna ja portaikko. Ikkunan alla seinustalla kasvaa kukkia, ja niiden edessä on kiikkulauta. Oikealla puolella on vierekkäin kaksi aittaa. Perällä on alapäin viettävä pelto, jonka keskitse polku kulkee järven rannalle. Sieltä häämöttävät sauna ja nuottakota.

Portaikon patsaiden väliin on vedetty nuorat, joissa riippuu lasten kapaloita ja riepuija kuivamassa.

On päivänpaisteinen kesäaamu.

ANNI *(kuuluu sisällä laulavan kehtolaulua).*

KUSTAAVA MANSIKKA *(istuu portaikolla, sylissään lasta sylkytellen ja laulaen myöskin).*

ANNI *(jonka laulu kotvan kuluttua sisällä taukoaa, tulee portaikolle).* Eikös Maiju vielä ole nukkunut?

KUSTAAVA *(laulunnuottiin vastaten),* Johan Maiju nukkuu, johan Maiju nukkuu.

ANNI. Antakaa, niin vien sen Kallen viereen! *(Ottaa lapsen Kustaavalta.)*

KUSTAAVA *(antaessaan lapsen Annille, vastaa yhä samaan laulunnuottiin).* Vie se Kallen viereen. — Maiju Kallen viereen!

ANNI. Eipäs Villeä vielä näy tulevan!

KUSTAAVA *(lyhyesti).* Ei häntä näy. *(Alkaa ottaa lasten vaatteita alas nuorilta.)*

ANNI. Kauanpas se viipyykin. *(Vie lapsen sisään.)*

KUSTAAVA *(laulaen taas).* Kauanhan se viipyy, — kauanhan Ville viipyy. *(Hoksattuaan.)* Kah! Hulluko minä

olen?! Lauлууun tahtoo jo mennä ihan joka-ikinen sana. (*Käärii vaatteita kokoon ja tähystelee vähä-väliä perällepäin oikealle.*) Mutta kukas se . . . keitäs ne nuo ovat, jotka tuolta ajoivat ja tallin kohdalle seisattivat? (*Laskeutuu alas portailta ja tähystelee taas. Sitten hän juoksee ikkunan kohdalle ja huutaa.*) Anni hoi, Tulehan tänne! Tule sukkelaan!

ANNI (*tulee yksin, ilman lasta, takaisin portaikon ovelle*).
Mikä nyt on?

KUSTAAVA. Katsohan tuonne tallin kohdalle! Tunnetko, keitä vieraita ne ovat?

ANNI. Ka, todenperään, vieraita on.

KUSTAAVA. Kaksi vaimoihmistä. Keitähän ne ovat?

ANNI. Eläs huoli! Jo tunnenkin.

KUSTAAVA. Jo, jo minäkin.

ANNI. Siinähan on Kaisa toinen.

KUSTAAVA. Ja Heta Pöllänen toinen. No, jo sun kummat!

ANNI. Nehän ne ovat. Ja Kaisa riisuu hevosta valjaista.

KUSTAAVA. Ja Heta lähtee tännepäin kyyhöttämään.

ANNI. Hevosella tulivat kahden. Kaipa sitten Ville veneessään tuo Asariaksen mukanaan.

KUSTAAVA. Kaipa ne sentähden ovat viivästyneetkin, kun Villellä oli vielä kirkollekin asiaa.

ANNI. No, siinä se selitys sitten onkin.

KUSTAAVA (*ilakoiden*). Jo nyt saadaan ristiäiset, kun Heta Pöllänenkin tuli, jo nyt saadaan ristiäiset! (*Menee perälle ja lyö kämmenensä yhteen.*) Totta toisen kerran! Hetahan sieltä tulee. Eivät ottaneet oikein silmäni-kään uskoakseen.

HETA (*tulee*). Vai eivät ottaneet? Hetahan minä olen. (*Kättelyä.*) Päivää!

KUSTAAVA. No, tervetuloa! (*Taputtelevat sylitysten toisiaan ja pyörähtelevät pari kertaa ympäri, siten edeten pihalle.*)

ANNI. Tervetuloa nyt meille! (*Ojentaa kätensä.*)

HETA (*katsellen kummastellen Annia*). Tämähkö se on Anni?

ANNI. Tämä on.

HETA (*kätellen*). No, hyvää päivää! Enpä olisi tuntenut.

KUSTAAVA. Arvaahan sen.

HETA. En olisi tuntenut, — kun on sillä lailla muuttunut.

ANNI. Laihtunuthan minä olen.

KUSTAAVA. Vähemmälläkin!

HETA. Vähemmälläkin, todenperään! Mutta yhtä kaunis sittenkin kuin ennenkin.

ANNI. Elkää joutavia!

KUSTAAVA. Vaikk' on neljä tehnyt kolmessa vuodessa!

HETA. Kuulin sen jo, kuulin. No, on se! (*Kustaavalle.*)

Eikä ole kertaakaan kirkolla tavattu, että olisi onin silmin sattunut näkemään.

KUSTAAVA. Johan nyt tästä kirkossa käymään pääsee, tämän matkan päästä!

HETA. Arvaahan sen, niin, niin.

ANNI. Onhan Kaisa mukana? Eikös oo?

HETA. On, on. Hän korjaa siellä ensin kärryt vajaan ja vie hevosen hakaan.

KUSTAAVA ja ANNI. Voi, voi!

HETA. Miehet eivät ole vielä tulleet, se kyllä tiedetään.

ANNI. No, minä keitän sillä aikaa kahvin. (*Juoksee sisään.*)

KUSTAAVA. Niin — keitä, keitä! (*Hetalle.*) Ja me tässä sillä aikaa tarinoidaan — kiikkulaudalla istuessamme.

HETA. Kun ei ole vuosikausiin tarinoitukaan. (*Istuutuvat kiikkulaudalle.*)

KUSTAAVA. Nin — ei, siitä saakka kuin anopeksi tultiin.

HETA. Niin, kun anopeiksi tultiin, heh-heh-heh!

KUSTAAVA. On sekin, todenperään, hih-hih-hih-hih! —

Mutta milloinkas te kotoa läksitte, kun näin varhain tänne kerkisitte?

HETA. Ennen auringonnousua, mitenkäs. Eihän sitä muuten olisi keritty näin varhain.

KUSTAAVA. Eihän. No oli se hyvä, että näin varhain tulitte, niin ehditään vähän rupattaa, ennenkuin ne muut tulevat.

HETA. Niin, niin. No, vai niin! Vai tänne se Kustaava Mansikka sittenkin joutui Annin luo?

KUSTAAVA. Tänne jouduin, Heta kulta, tänne. Kun se Tahvo helluntain aikaan toissa vuonna kuoli, niin minnekäs minä? Tännehän minä.

HETA. Hyvähän se Anni sitten onkin. Ja hyvähän mies se on Villekin.

KUSTAAVA. No, kah, toimeenhan niiden kanssa tulee. (*Vilkaisee ikkunaan ja portaikolle.*) Istutaan tuonne toiselle puolelle aitan kynnykselle!

HETA. Istutaan! (*Siirtyvät toiselle puolelle.*) Vai tulee toimeen, sanoit?

KUSTAAVA. Kun, näät, talossa tarvitaan.

HETA. Arvaahan sen. Lapsijoukon tähden.

KUSTAAVA. Niin, näetsen, silloinhan se on anoppi ja äiti-puolikin oikein hyvä ihminen hänkin.

HETA. Niin, niin. Mutta on maar se hauskakin saada noita pikkasia hoitaa ja niitä titittää ja niiden kanssa lepperrellä.

KUSTAAVA. No, jo siinä on hauskaa! Välistä tahtoo ihan sekaisin mennä.

HETA. Saako niitä kohta nähdä?

KUSTAAVA. Vastikään nukkuivat. Mutta saahan niitä.

HETA. No, katsotaan sitten, kun heräävät. — Vai niin tahtoo sekaisin mennä? Niinpä tuo tahtoo mennä meilläkin.

KUSTAAVA. Vai tahtoo? Vaikka ei ole vielä yhtään tullut?

HETA. No, senpä vuoksi juuri. Siitähän se huoli onkin, ettei ole vielä yhtään ainoata tullut.

KUSTAAVA. Mikäs siinä Kaisassa sitten on vika?

HETA. Kuka hänet tietää. Mutta vika siinä vain on.

KUSTAAVA. Entäs Asarias? Mitäs hän?

HETA. No, siitähän se ikävintä on. Ja riita alituisesti, kun ei perillisiä saa.

KUSTAAVA. Vai tahtoisihan perillistä?

HETA. Kovasti tahtoisihan. Niin on kovin lasten perään.

KUSTAAVA. Olisi sitä kyllä varaa niitä täältä muutama hänellekin antaa.

HETA. No, kah! Mutta eri laillapa niitä Jumala jakaa: toiselle monta, toiselle ei yhtään.

KUSTAAVA. Ja kellä enemmän varojakin olisi niitä useampiakin pitää, sille tavallisesti ei yhtään anna, kun taas köyhälle ihan lykkäämistään lykkää.

HETA. Niin, eikös olekin kummallista? Ja kun siinä naimisiin olet joutunut saamattoman kanssa, niin et enää irtikään pääse; pidä hyvänäsi sitten vain!

KUSTAAVA. Vai ovat asiat jo silläkin kannalla, että Asarias Kaisasta tahtoisihan eroonkin päästä?

HETA. Ovat kun ovat! Mutta elä ole vielä tietävinäsi-kään!

KUSTAAVA. Mitä minä?! Enhän minä. Eihän ne asiat minuun kuulu.

HETA. Näetsen, kun tännekin tultiin Kaisan kanssa ihan Asariaksen tietämättä.

KUSTAAVA. Jo nyt on jotakin! Vai niin!

HETA. Niin. Hän kun läksi Villen kanssa päivällisen syötyä meille sanaakaan sanomatta, — rovestin puheille kai käkesi, kun kuuli Kapsäkin täälläpäin olevan ja teille tulevan, — niin me Kaisan kanssa päätettiin perässä tänne ennen heitä ehättää.

KUSTAAVA. Elähän mitään! Jo minä nyt kummia kuulen.

HETA. Kaisalta sain sitten vielä matkalla kuulla minkä

mitäkin, niin että nyt sitä täällä ollaan Asariakselta ja Villeltä salassa.

KUSTAAVA. Vai salassa ihan?! No jo!?

HETA. Niin, niin, toistaiseksi. Niin että nyt on teidän pidettävä meidät piilossakin, kunnes... (KAISA ilmestyy perälle.) Tuossapa se jo on Kaisakin!

KUSTAAVA. Siinähan se on! (Nousee ja menec Kaisaa vastaan.) Päivää! Päivää! (Kättelyä.)

KAISA. Terveeks'! Ja terveisiä.

KUSTAAVA. No terveeks'! Kiitoksia! Tervetuloa nyt!

KAISA (Hetalle). Täällähän tekin vielä istutte?

HETA. Täällä, täällä. Ole huoleti ihan. Kaikki olen jo ehtinyt kertoa.

KUSTAAVA. Niin, ole ihan huoleti, Kaisa kulta! Kaikki olen jo kuullut, kaikki.

ANNI (tulee portaikolle). Näin Kaisankin jo tulevan...

KAISA. Siinähan on Anni. Päivää!

ANNI (tulee alas pihaan; kättelyä). Terveeks' nyt! No, oli se hauska, että tulit. (Kustaavalle.) Siellä on jo tuvassa kahvi valmis.

KUSTAAVA. Tule, Heta! Kahvipannu kuuluu jo odottavan.

HETA. No, ei sen minua tarvitse kauan odottaa.

KUSTAAVA (Kaisalle). Lähdetään — kaikki!

KAISA. Kiitoksia! Joko nyt paikalla?

ANNI. Niin. Mennään mekin!

KAISA (Kustaavalle ja Hetalle). Menkää te nyt vain edeltä! Tullaanhan me kohta Annin kanssa perästä, jahka hiukan huokaisen.

KUSTAAVA. (Hetalle.) No, lähdetään sitten me!

HETA (mence Kustaavan kanssa). Lähdetään! Tulkoot sitten perästä! Niin saadaan vielä puhetta jatkaa.

ANNI. Istutaan me sitten ensin pikkuseksi aikaa tähän kiikkulaudalle! Eikö niin?

KAISA. Istutaan! (*Istuutuvat.*) Sinun kanssasi, Anni, minun pitikin heti saada vähän puhua kahden kesken.

ANNI (*hämmästyen*). Mistä niin nyt?

KAISA. Kuulehan ensin! Vein hevosen niin etäälle piiloon ja kärryt vedin katoksen alle, ettei Asarias tietäisi meidän olevan täällä.

ANNI. Mitä kummia? Mutta ristiäisiinhan teidät kaikki tänne kutsuttiin.

KAISA. N.inpä niin. Mutta kuulehan sitten vielä! Se on Asarias tullut ihan pähkähulluksi.

ANNI (*kovin kummissaan*). Mitä sinä sanot?

KAISA. Hassuttelee semmoisia asioita, ettei ole kuuna päivänä kuultu.

ANNI. Ja millä lailla, hyvä ihme?!

KAISA. Siitä, näet, minulle on jo kauan kiukutellut, ettei meillä lapsia ole, ja nyt eroa riitelee. Rovastiin asti taas aikoo mennä.

ANNI (*lyöden kätensä yhteen ja iloisesti nauraen*). Kaikkeaa minä kuulen. No, jos ei muuta, niin antaa sen mennä. Kyllä maar hän rovastilta taaskin opetuksen saa.

KAISA. Kuulehan vielä! Villelle siitä puhui eilen, ja arvaas, mihin se Ville kehoitti Asariasta ryhtymään?

ANNI. Varmaan sillä taas oli joku koirankuri mielessä?

KAISA. Vaihtokauppaan kehoitti kanssaan, niin että Asarias saisi sinut ja minä Villen.

ANNI. No, arvasinhan, arvasinhan minä. Hah-hah-hah-hah. (*Nauraa katketakseen.*) On se koko vekkuli.

KAISA (*nauraa myöskin*). Eikös olekin oikein kekseliäs se Ville? Ja Asarias hölmö otti asian ihan tosisaan: nielaisi kuin ahven koukun mahaansa.

ANNI. Ja nyt hän, tietysti, on kohta niissä tuumissa täällä?

KAISA. Arvaathan sen. Vanha suola yhä janottaa, niin kuin sanotaan.

ANNI. Mitä joutavia!

KAISA. Näkeehän sen. Ja kun nyt näin sinut hänelle suoraan tyrkytetään, niin miks'ei mies parka olisi valmis ottamaan, kun minustakin on kyllikseen saanut.

ANNI. Ole vait'! Kuulehan nyt, Kaisa! Me, tietysti, suostumme tuohon vaihtokauppaan, eikö niin?

KAISA. Sitähän minäkin. Suostumme, suostumme.

ANNI. Ja annamme Asariaksen todenperään mennä rovastiin asti, ammoiden kuin rovasti iltapuoleen tulee tänne ristimään, niin se sopii mainiosti.

KAISA. Ihan niin. Ja sinun on nyt vain avosylin otettava Asarias vastaan ja annettava lupaus, kun hän tulee sinua omakseen vaatimaan. Se oli sillä lailla sovittu jo Villen kanssa.

ANNI. Kyllä, kyllä! Minä suostun kaikkeen. Ole ihan huolehti. Kyllä me Villen kanssa asian selvitämme.

KAISA. Ja sillä aikaa minä olen sisällä piilossa, minä ja anoppi. Eikö niin?

ANNI. Niin, niin. — No, tulepas tästä hauskaa! (*Nauraa sydämensä pohjasta.*)

KAISA. No, jo sen arvaa, mikä lysti siitä tulee. (*Nauraa myöskin.*)

ANNI. Tämmöisiä ristiäisiä en ollut unissanikaan aavistanut. (*Nauraa yhä.*) Mutta nyt on se kahvi juotava.

KAISA. No, nythän sen voi...

ANNI (*vilkaisten perälle*). Herra siunatkoon! Tuollahan ne jo tulevat, Asarias ja Ville.

KAISA. Taivaan isä! Joko ne tulevat?

ANNI. Pellon pientareta jo tänne astuvat. Joudu sisään — kamariin, pian, pian!

KAISA. Mitenkä ihmeesti tämä nyt käynee! (*Juoksee aika vauhtia sisään.*)

ANNI (*alkaa keräillä lastenvaatteita ja hyräilee itsekseen jotakin laulua. Kun ASARIAS ja VILLE ilmestyvät perälle, vetää hän huivin silmilleen niin, että hänen kasvo-*

jaan näkyy vain puoleksi. Hän ei ole huomaavinaan tulevia, vaan menee puuhiinsa aitan puolelle pihaa.)

VILLE (tullen, nyyttejä kantaen, edellä). Tässä sitä nyt ollaan.

ASARIAS (tullen jäljessä ja pysähtyen perälle). Hoh-hoh! Kylläpä tänne olikin nousua. (Katselee rakennuksia ja ympärilleen.)

VILLE. Onnen tie käy aina ylöspäin.

ASARIAS. Hä-hä! — Tämä se on sitten se Vehmasmäki?

VILLE. Tämä, tämä!

ASARIAS (pysähtyy tuijottamaan Anniin, joka yhä on selin häneen, ja kysyy Villeltä). Kuka se on tuo?

VILLE. Tuoko? Se on meidän lasten piika, Liisa. (Annille.) Liisa, hoi! Sano edes päivää vieraalle!

ANNI (niiaa syrjittäin). Päivää!

VILLE. Se on puolikuuro ja muutenkin vähän hassah-tava, tuo tyttö.

ASARIAS. Vai on teillä lastenkin piika?

VILLE. Mitenkäs sitä muuten toimeen tultaisiin? Tuokin laiha kuippana saa tehdä työtä yöt päivät.

ASARIAS. Laiha on todellakin ja romuluinen, tyttöraukka.

VILLE. Toista se on sinun Kaisasi, eikö ole?

ASARIAS. Onhan siinä molempaa: luuta ja lihaa. Mutta mitä häntä muistelee.

VILLE. Vertauksen vuoksihan minä muuten vain saanoin.

ASARIAS. No, kah! — Mutta missäs se on Anni?

VILLE. Sisällä varmaan lasten kanssa.

ASARIAS. Minä lähden tervehtimään. (Yrittää nopeasti mennä portaikolle.)

VILLE (tarttuen häntä käsivarresta). Elä hiidessä vielä!

ASARIAS (pysähtyen). Miks'ei? Pitäähän sitä emäntää saada tervehtiä.

VILLE. Saattaa olla makuulla, jos on koko yön lasten kanssa valvonut.

- ASARIAS (*kynsien korvallistaan*). Niin vainkin. Saattaa-
han tuo olla sitäkin.
- VILLE. Minä lähetän Liisan katsomaan. (*Annille.*)
Kuule, Liisa! Menehän katsomaan, mitä emäntä
tekee! Ja sano, että täällä on vieras, joka tahtoisi
tervehtiä! (*Kuiskaa samalla vielä Annille jotakin
korvaan.*)
- ANNI (*ääntään muuttaen*). Kyllä, kyllä! (*Juoksee por-
taikon kautta sisään.*)
- ASARIAS (*katselee epäilevästi Annin jälkeen, mutta sanoo
sitten itsekseen*). Ei se oo. (*Villelle.*) Missä ne sitten
nukkuvat, ne lapset?
- VILLE (*osoittaen ikkunaa*). Tuossa kamarissa. Näetsen,
siinähän on ikkunavarjostinkin alaruutujen edessä.
Toissa päivänä sattui vielä yksi laskikin särkymään,
niin että on vain pyyhkeellä tukittu, kun ei ollut lasia-
kaan kotona.
- ASARIAS (*hartaasti katsoen ikkunaan*). Vai siinä ne ovat,
vai siinä! Ja Annikin? (*Samassa vedetään verhon takaa
pyyhe pois ikkunasta ja sisältä kuuluu*)
- ANNIN ÄÄNI. Hyvää päivää, Asarias!
- ASARIAS. Kah, siellähän se on Anni. Päivää! Päivää,
Anni! (*Lähenee ikkunaa.*)
- ANNI (*pistää kätensä ja kyynäspäätä myöten paljastetun
käsivartensa ulos särkyneestä lasista, muuten ollenkaan
näyttämättä itseään*). Terve tuloa, Asarias!
- ASARIAS (*nousee polvilleen kiikkulaudalle ja tarttuu An-
nin käteen*). Kiitoksia vain paljon! Ja terveisiä pal-
jon. Voi, voi! Näinkö sitä vain pitääkin tervehtiä?
- ANNI. Näin nyt. Ei sovi vielä, Asarias hyvä.
- ASARIAS (*silitellen molemmin käsin Annin käsivartta*).
Enkö minä saa, Anni kulta, edes silmiäsikään nähdä?
- VILLE. Maltahan nyt vähän vielä odottaa!
- ANNI (*koettaa vetää kättään takaisin*). Asarias päästää
nyt! Kyllä minä tulen sitten milloin sopii.

ASARIAS (*painaen poskeaan Annin käsivartta vastaan*).
Voi, voi! Näinkö vähän? Näinkö vähän? (*Hellittää vihdoin Annin käden.*)

VILLE. Eihän makeata mahan täydeltä. Kerkiäthän sinä vielä. (*Sisältäpäin tukitaan särkynyt lasi jälleen pyyhkeellä.*)

ASARIAS. (*hyppää ylös kiikkulaudalle*). Elköö vielä! Näyttäkää edes se säilikkö, se piironki!

ANNIN ÄÄNI (*sisältä varjostimen takaa*). Ei nyt! Ei nyt!

VILLE (*tarttuen takaa Asariaksen takinliepeeseen*). Hulluko sinä olet, kun tuolla lailla kurkistelet! (*Vetää Asariaksen alas maahan.*) Herätät vielä lapsetkin.

ASARIAS. Enhän minä muuta kuin sen säilikön tahdoin nähdä.

VILLE. Saat, saat, kaikki saat, jahka maltat odottaa.

KUSTAAVA (*tulee portaikolle*). Johan minä kuulin, että Asariaskin on tullut. (*Laskeutuu alas pihaan.*) No tervetuloa! (*Kättelyä.*)

ASARIAS. Päivää! Ja terveisiä paljon niiltä muilta.

KUSTAAVA. Niiltäkö muilta? Niin, niin. Kiitoksia, kiitoksia!

VILLE. Sainhan minä tämän väkisin tulemaan. Ei tahtonut millään lailla ensin.

KUSTAAVA. Vai ei tahtonut?

ASARIAS. Tahdoinhan minä. Mitä sinä, Ville, höpiset? Heti paikallahan minä läksin.

KUSTAAVA. No, tietystikin. Asarias on hyvä ja istuu. Minä tuon kahvin tänne. (*Menee portaikolle.*)

VILLE. Tuokaa tänne! Eihän sitä siellä.

KUSTAAVA. Eihän sitä sisällä kuumassa tuvassa ja lasten hajussa. (*Menee sisään.*)

VILLE. Ja kahvin juotuasi kai käyt vähän makuulle, vai?

ASARIAS (*joka on istunut kiikkulaudalle, oikoo käsivarsiaan*). Eihän tuo paha tekisi, kun näin raukaisee.

VILLE. Ei, kun ei oikein yötäkään nukuttu. Tuossa on vaateaitta ja siinä vuode.

ASARIAS. Siellähän sitä onkin viileä nukkua.

VILLE. On oikein. Käy sinne pitkällesi vain milloin haluttaa!

ASARIAS. Jahka minä nyt ensin sen kahvin kulautan alas.

VILLE. Tuossapa se jo tuodaankin.

KUSTAAVA (*on tullut portaikolle*). Tässä, — tässä minä tuon. (*Laskeutuu alas pihaan.*)

ASARIAS (*Kustaavalle*). Pianpa se joutuikin. Istukaahan tekin tähän laudalle!

KUSTAAVA. Istun, istun. (*Tarjoo kahvia Asariakselle.*)
Ja vielä itsekin juon puol'sen kuppia tarinan voiteeksi. (*Istuutuu.*)

VILLE. No, se on oikein. Minä juon sen tuvassa ja siellä höllitän nämä ostoksenikin Annille. (*Juoksee tavaroi-
neen portaikolle.*)

ASARIAS (*heristäen hänen jälkeensä*). Elä vain kovin kauan Annia siellä pidätä, kuule!

VILLE. Kuulen, kuulen. (*Menee sisään.*)

KUSTAAVA. Niin. Voi, voi, tokisen! Oli tämä nyt oikein lystiä, että Asarias tuli.

ASARIAS (*iloisesti*). No, kah! Lystiähän tämä oli minulle varsinkin, (*hörppäisee kahvia*) että sieltä pääsin.

KUSTAAVA. Niin, on se käry jo tännekin levinnyt, ettei siellä teillä ole asiat niinkuin olla pitäisi.

ASARIAS (*vakavasti*). Eivät ole — niinkuin ovat täällä.

KUSTAAVA. Niin, lapsettomiksihan te, näemmä, olette jääneet.

ASARIAS (*synkästi*). Niinhän tuota ollaan. (*Vihaisesti.*)
Mutta se on sen Kaisan vika. Ja sen tautta minä siitä lähden eroon.

KUSTAAVA. Niin, niin. Mikäs siinä muu auttaa? Erota pitää, kun se kerran sen vika on.

- ASARIAS (*edelleen äkäisesti*). Ja otan toisen — toisen eukon.
- KUSTAAVA. Tietenkin. Eihän sitä ilman jää.
- ASARIAS. Ja sen tautta nyt olen tänne tullutkin.
- KUSTAAVA. Sehän passaa hyvin, kun rovastikin tänään tulee tänne.
- ASARIAS. Muiden tietämättä tänne läksinkin, että sen asian paremmin selvitettyksi saisin.
- KUSTAAVA. Parasta onkin, ettei hiisku kellekään mitään, ei sanaakaan, ennenkuin asia on selvä.
- ASARIAS. Ville vain sen toistaiseksi tietää, ja hänen neuvostaan tänne oikeastaan tulinkin.
- KUSTAAVA. No, ei se minunkaan suustani pitemmälle pääse, siitä Asarias saa olla huolehti.
- ASARIAS (*joka on lopettanut kahvinsa, panee kupin kiikkulaudalle*). Kiitoksia! (*Nyökäyttää päätään Kustaavalle ja pyyhkäisee samalla oikean korvansa ylitse.*)
- KUSTAAVA. Vielä kahvia lisää?
- ASARIAS. Ei enää, kiitoksia! En häntä huoli.
- KUSTAAVA. Eikö maita?
- ASARIAS (*katkerasti*). Ei maita. Niin on äitelää koko elämä jo, ettei häntä välitä enää mistään.
- KUSTAAVA. Ei nyt Asarias tuolla lailla saa surra. Kyllä se siitä muuttuu vielä.
- ASARIAS. Olettepa te yhtä hyvä kuin ennenkin. Ymmärrätte ja säälitte minua.
- KUSTAAVA (*esiliinan kolkkaan silmiään pyyhkien*). Mitenkäs? Ymmärränhän minä ja säälin.
- ASARIAS (*kääntyy pois päin ja pyyhkii silmiään hihan suulla*). Toisen onnettomuutta. (*Kääntyy sitten äkkiä ja polkaisee jalkaansa.*) Mutta nyt siitä tulee loppu.
- KUSTAAVA (*hätkähtää*). Niin, loppu tulee, tietysti! (*Korjaa kahvivehkeet.*) Minä sen näen selvästi. Asariaksen täytyy erota. Muutenhan sitä tulee ihan hulluksi.
- ASARIAS. Ja minä otan toisen, otan.

KUSTAAVA. Tietysti, Asarias hyvä, tietysti. (*Lähtee pelästyneenä viedä kyyhöttämään kahvivehkeitä pois.*)

Istuu nyt siinä ja rauhoittuu vähän! (*Menee sisään.*)

ASARIAS. Saattaahan tuon. (*Istuutuu laudalle, miettii hetken ja katsahtaa sitten ylös ikkunaan. Ojentaa käteensä ja yrittää nykiä ikkunaan tupattua pyyhettä, mutta jättää sen paikalleen. Vihdoin hän kuiskaa hiljalleen ikkunaan päin.*) Anni! Anni, hei! (*Istuutuu hajareisin kiikkulaudalle selin portaikkoon päin.*)

ANNI (*hiipii samalla portaikolle ja istuutuu, selin Asariakseen päin, portaikon penkille kuuntelemaan, silloin tällöin kumartuen kaidepuiden taakse piiloon.*)

ASARIAS. Sielläkö Anni on? (*Ikkunasta vedetään pyyhe sisään, mutta ikkunavarjostin jätetään lasin eteen, niin ettei Asarias tiedä, että sisällä vastaa hänelle puolikovaa KAISA, koettaen matkia Annin ääntä.*)

KAISAN ÄÄNI. Täällä.

ASARIAS (*ihastuen*). Onko? No, eikö vieläkään pääse sisään?

KAISA. Ei, ei.

ASARIAS. Eikä nähdäkään saa?

KAISA. Ei.

ASARIAS. Milloinkas?

KAISA. Jälkeen puolisen.

ASARIAS. Jälkeenkö puolisen vasta?

KAISA. Niin.

ASARIAS (*väräjäväällä äänellä*). Anni hyvä! Minä olen niin kovin onneton.

KAISA. Niin minäkin.

ASARIAS. Niinkö?

KAISA. Niin.

ASARIAS. No, sittenhän se passaa?

KAISA. Passaa.

ASARIAS. Minä otan eron Kaisasta.

KAISA. Ottaa pitää.

ASARIAS. Eroattekos tekin?

KAISA. Eroamme.

ASARIAS. No, sittenhän se passaa?

KAISA. Passaa.

ASARIAS. Lähdetäänkö rovastin puheille?

KAISA. Lähdetään.

ASARIAS. Vielä tänäpäivänä? Eikö niin?

KAISA. Niin.

ASARIAS. No, sittenhän se passaa?

KAISA. Passaa.

ASARIAS. Niin että nyt minä sittenkin sinut saan, oma kulta...?

KAISA. Saadaanhan nähdä.

ASARIAS. Miksi niin: saadaanhan nähdä?

KAISA. Lupaatkos rakastaa minua?

ASARIAS. Lupaanko rakastaa?

KAISA. Niin.

ASARIAS (*pannen kätensä ristiin*). Myötä- ja vastoinkäymisessä.

KAISA. Niinhän Kaisallekin lupasit.

ASARIAS. Ettäkö niin Kaisallekin lupasin?

KAISA. Niin.

ASARIAS. Se tuli vahingossa luvatuksi.

KAISA. Jos tulee nytkin?

ASARIAS. Ettäkö tulee nytkin? Ei tule enää.

KAISA. Ja vielä purat?

ASARIAS. En pura.

KAISA. Vannotkos?

ASARIAS. Vannon, niin totta kuin tässä hajareisin istun.

KAISA. Teetkös kaikki, mitä käsken.

ASARIAS. Kaikki teen, mitä käsket. Käske vaikka kai-
voon menemään:

KAISA. Vuota sitten.

ASARIAS. Vuotan, vuotan, vaikka vuoden. (*Kaisa tukkii jälleen pyyhkeellä lasin.*) Anni, Anni, hoi! Elähän vielä!

Jokos se nyt sen tukki?! (*Nousee ja astuu pari askelta pihaan, kääntyy ja huomaa Annin portaikolla.*) Kah! Liisa, kuulehan! (*ANNI nousee, mutta ei ole kuulevinaan. Asarias huutaa.*) Liisa! Tulehan tänne, Liisa! (*ANNI ei ota kuullakseen, vaan pujahtaa sisään.*) Mokokakin kuuro! Kaikenlaisia lastenpiikoja ne ottavatkin.

VILLE (*tulee samassa portaikolle, kantaen vasua, jossa on likaisia lastenvaatteita*). Asarias, hoi!

ASARIAS. Hoi?! Hoi?!

VILLE (*laskeutuu alas pihaan*). Anni lähetti sinulle paljon terveisiä ja käski menemään rantaan näitä lastenriepuja pesemään. (*Työntää vasua Asariaksen käsiin.*)

ASARIAS (*kummastellen*). Häh?

VILLE. Sanoi sinun mielelläsi tekevän vaikka mitä hänelle.

ASARIAS. Teenhän minä, mitä osaan. (*Otaa vastahakoisesti käsiinsä vasun.*)

VILLE. Osaathan sinä toki tuon!

ASARIAS. Mutta onhan teillä täällä lastenpiika.

VILLE. E'hän se mitä kerkiä näitä töitä tekemään.

ASARIAS. Kukas ne sitten?

VILLE. Tavallisesti minä.

ASARIAS. Sinä?

VILLE. Minä, minä, tietysti. Mutta sentauttahan se nyt tahtoi ensin nähdä, pystytkö sinäkin tähän.

ASARIAS (*uljaasti*). Pystynkö? (*Nostaa vasun olkapäälle.*) Kai minä pystyn siihen, mihin toinenkin mies.

VILLE. No, ala laputtaa rantaan sitten.

ASARIAS. Milloinkas näiden käskettiin olla valmiit?

VILLE. Nin pian kuin vain ehdit. (*ASARIAS aivastaa, jolloin vasu putoaa maahan hänen olkapäältäään ja rievut maahan.*) Noh? Mikäs sinulle nyt tuli?

ASARIAS (*aivastaa toisen kerran*). Kylläpä niissä hynttyissä onkin lemu!

VILLE. Ihan kuin parhaissa apilaheinissä! (*Kerää Asariaksen kanssa rievut uudelleen vasuun, jonka nostaa Asariaksen olkapäälle.*) Noin!

ASARIAS. En minä tämäntapaista apilaheinän hajua ole vielä koskaan nenässäni tuntenut.

VILLE. No, nyt sen tunnet. Mutta elä nyt pudota enää!

ASARIAS. Ehkäpä sitten tähänkin tottuu. (*Lähtee perällepäin.*)

VILLE. Tottuu. Kaikkeen sitä tässä maailmassa on totuttava.

ASARIAS (*kääntyy*). Kuulehan! Onko siellä suopaakin, millä pestä?

VILLE. Kaikki sieltä löytyy. Mene vain!

ASARIAS. No. Hyvästi sitten ja — terveisiä! (*Menee kii-reesti perälle.*)

VILLE. Hyvästi! Hyvästi! (*Viittaa kädellään portaikolle päin.*) Saatte tulla jo! (*ANNI ja KAISA tulevat portaikolle.*)

KAISA. Joko hän meni?

ANNI. Ihanko todenperään meni?

VILLE. Meni. Ja sen se teki rakkaus, joka on »suurin näistä kaikista», kun uskoo ja toivoo.

KAISA (*tulee pihaan*). No, enpäs olisi uskonut.

ANNI (*tulee myös*). Ihan minun jo on sääli Asariasta.

KAISA. Minun ei vähääkään.

VILLE. Ja niin oli sokea ja kuuro, ettei huomannut Kaisan hänelle koko ajan ikkunasta puhuvan.

ANNI. Eikä minuakaan näy tuntevan ollenkaan.

VILLE. Vielä häntä! Tuommoista laihaa ja romuluista! (*Naurua.*)

KAISA. Antaa hänen nyt sitten tehdä urakkansa loppuun.

ANNI. Eihän hän siitä iltaankaan valmistu.

VILLE. Ammoin siksi kun rovasti tulee. Minä käyn hänet hakemassa pois, jahkan on vähän aikaa siellä molskuttellut.

KAISA. Ei, Ville. Nyt ei auta muu kuin pysyä toisissaan loppuun asti, kun tämän olen kuullut ja nähnyt.

VILLE. Ihanko todenperään eroon asti?

ANNI. Eihän nyt toki, Kaisa?

KAISA. Rovastiin asti. Tulkoon mikä ryöppy tahansa!

VILLE. Niinkö tahdot?

KAISA. Niin tahdon. Ja siitä puhun äidillekin.

ANNI. Anna olla, Kaisa!

KAISA. Enkä anna.

VILLE. No kuinka vain sitten. Ehkä tuo ei haittaa tulevaisuuden varalle. (HETA ja KUSTAAVA tulevat portaikolle.)

KUSTAAVA. Täälläkö te olette kaikki? (Tulee alas pihalle.)

KAISA. Täällä. Tulkaa tekin!

HETA (tulee myös). Entäs Asarias? Missäs hän on?

VILLE (iskien silmää Kaisalle). Meni vähän rantaan. Mikä lie unhottunut veneeseen.

KUSTAAVA (Annille). Siellä jo Maiju kuului vähän piri-sevän.

ANNI. Minä menen. (Menee sisälle.)

KUSTAAVA. Olisi vähän puitakin tuvassa tarvittu, Ville.

VILLE. Ai, todenperään. Minä kannan heti. (Menee perälle ja rakennuksen taitse vasemmalle.)

KAISA. Minäkin sitten menen Annia auttamaan. (Yrittää poistua.)

KUSTAAVA (pidättäen). Elähän mene vielä!

HETA. Niin. Sinun kanssasi justiinsa, Kaisa, meidän pitikin saada puhua.

KAISA. No?

HETA. Kun nyt Kustaavakin on nähnyt, että se Asarias-raukka sinun tähtesi on ihan hulluksi tulemaisillaan . . .

KUSTAAVA. Eikä vain ole tulemaisillaan, onkin jo ihan hullu.

KAISA. Jopa te nyt minulle uutisen kerroitte. Olenhan sen jo itsekin kauan tietänyt.

HETA. Niin, eihän siinä sitten auta muu kuin suostua, Kaisa hyvä, ihan kaikkeen, mitä se tahtoo.

KUSTAAVA. Niin, ja ellet suostu, niin...

KAISA (*Hetalle*). Mitä te nyt turhaan intätte! Suostunhan minä, suostun. Vieläpä vaadinkin eroa. Sillä kuka sitä semmoisen hullun kanssa yhdessä elämään rupeaa. Olenhan nyt itsekkin nähnyt ja kuullut, kuinka hullu hän on. Niinpä sitten pitäkääkin poikanne kokonaan ja päästäkää minut hänestä irti ja eroon, niin ettei koskaan tässä maailmassa yhdyttäisi emmekä toistemme silmien eteenkään sattuisi.

KUSTAAVA. Ähäs! Siinä sen kuulit.

HETA. Vai sinä nyt sitten itsekkin vaadit eroa Asariaksesta?

KAISA. Vaadin ja vaatimalla vaadin, jopa vaatimasta päästyänikin vaadin.

KUSTAAVA. Sittenhän asia on selvä.

HETA. Tietenkin. Eikä rovasillakaan voi olla mitään sitä vastaan. Selvähän se on asia.

KAISA. Selvä hyvinkin, kun minä samalla saan irti naimosuutenkin.

KUSTAAVA. Kuulitko, Heta, mitä se sanoi?...

HETA. Oo-o-ho! Vai on sulla vielä semmoinenkin vaatimus?

KAISA. Onpa hyvinkin.

HETA. Jo minä nyt jotakin kuulin!

KUSTAAVA. Jo minä todella jotakin kuulin!

KAISA. Kuulitte, minkä kuulitte. Ei suinkaan minua niin vain pellolle ajeta maata kiertämään?

HETA (*salaviihjauksella*). Eihän tuo syyttä tapahdu — omienkaan sanojesi mukaan.

KUSTAAVA (*samoin*). Niin, niin. Onhan siihen syytä kaikenlaista.

KAISA. On kun on. Mutta mikä syy siinä lopulta toden sanoo, Asariaksenko vai minun, se saadaan vielä nähdä.

Ja tänään vielä, jahka rovastin puheille päästään. Niin, vielä tänä päivänä. (*Menee topakasti, niin että piha tömisee, sisään.*)

HETA (*katsoen hänen jälkeensä*). Keh-keh, sitä!

KUSTAAVA. Keh-keh, todenperään! On sillä sisua!

HETA. Tuon on sille Ville opettanut.

KUSTAAVA. Niinkö luulet?

HETA. Mistäs se sen olisi saanut?

KUSTAAVA. No, jos se siihen luottaa, niin kuka sen tietää kuinka sitten käykään.

HETA. Pitäisi asiaa tiedustella siltä Villeltä, niinkö se oikein meinaa. (*VILLE tulee perältä kantaen puutaakkaa tupaan.*) Kas, tuossahan se onkin.

KUSTAAVA. Anna olla! Älä koske siihen asiaan nyt!

HETA. Olkoon! Ehkä on parasta.

KUSTAAVA (*Villelle*). Kiitoksia, Ville!

VILLE. Kah, mitä nyt joutavia! (*Menee taakkoineen sisään.*)

KUSTAAVA. Mutta olisi se hyvä ollut sinulle saada se Kaisa pois ja toinen minä sijaan.

HETA. Kuka sitäkään tietää!

KUSTAAVA. Tiedän minä sen kuitenkin, ettei se Kaisa sinulle alunpitäen ollut mieluinen, eihän?

HETA. Jumalan tahto. Mutta eihän se nyt huonokaan ole.

KUSTAAVA. Väkinsihän se tuli kuitenkin, kun ei Asarias silloin Annia saanut.

HETA. Siksipä se Asarias Annia nyt vielä onnettomuudessaan muistelee ja omakseen toivoo.

KUSTAAVA. No, kukapa sen tietää, ehkä se toivo vielä toteutuukin, kuka sen tietää.

VILLE (*palaa kiireesti sisältä*). Käykää pois sieltä sisään pian! Asarias näkyy jo tulevan rannasta takaisin.

KUSTAAVA. Tulkoon! Ja parhaaksi tuleekin.

HETA. Niin, Ville, minun täytyy saada puhutella häntä nyt.

VILLE. Hullujako te olette! Hänhän suuttuisi minuun silmittömästi.

HETA. Rauhoittaahan minun pitää poikaparkaani.

KUSTAAVA. Niin, niin, anna meidän jo!

VILLE. Rauhoittaa? Vielä hän hurjemmaksi vain siitä kävisi. Minähän häntä olen koettanut rauhoittaa. (*Ajaa Hetan ja Kustaavan sisään.*) Menkää, menkää pian! Muuten meidät tässä vielä riitelemässä yllättää. So!

HETA. No, jos niin luulet, niin . . . Mennään sitten!

KUSTAAVA. Kun ei enää ihmisten näkyvissä saa olla! (*Hän ja Heta rientävät toisiaan tuuppien sisään.*)

VILLE (*heidän jälkeensä*). Minä kyllä kutsun kaikki sitten, jahka olen hänelle asian selvittänyt. Pysykääkin alallanne siellä siksi! (*Itsekseen.*) No, jo tästä koko soppa tuleekin, kun nuokin pääsivät kauhaa kiertämään! Ei tässä auta muu kuin toimittaa mies makuulle. (*ASARIAS ilmestyy perälle, astuen hyvin väsyneesti.*) Kah! Siinäkö sinä jo olet?

ASARIAS. Eivätkös silmäsi enää erota?

VILLE. Erottaahan sinut, mutta missäs ne sotkut ovat?

ASARIAS. Kuule, Ville! Akkojen töihin minä en rupee.

VILLE. No! Enhän minä siihen pakota. Mutta mitäs se Anni siihen sanoo?

ASARIAS. Häh! Anniko?

VILLE. Niin, niin. Hänellehän sinä lupasit tehdä kaikki, mitä káskee.

ASARIAS. Sano, että olen tällä kertaa niin väsynyt, etten jaksa. (*Heittäytyy rentonaan laudalle.*)

VILLE. Keskenkö se pesu sitten sulta jäikin?

ASARIAS. Kesken. Raukaisee niin, että nukun siihen paikkaan.

VILLE. Elä toki siihen! Onhan aitassa vuode, niinkuin sinulle sanoin.

ASARIAS (*nousten*). No, minä lähden sinne.

VILLE. Tule! Tule! (*Menee aitan puolelle.*)

ASARIAS (*ikkunaan*). Hyvää yötä nyt! Minä menen maakaamaan. Kuuletteko?

VILLE. Kyllä ne kuulivat. Joudu nyt vain!

ASARIAS (*lönkyttää pihan poikki*). Mikä helkkarin kiire sinulla nyt on?

VILLE (*avaa aitan oven*). Kah, että kerkiät nousta siksi kun rovasti saapuu ja pääset avioeroasi hänelle selittelemään.

ASARIAS. Avioko...?

VILLE. No, niin! Eroasi Kaisasta.

ASARIAS. Kah, kun ihan oli unohtunut koko juttu.

VILLE. Astu sisään nyt vain! (*Koettaa tuupata Asariasta aittaan.*)

ASARIAS. Maltahan, maltahan!

VILLE. No, mitä nyt vielä?

ASARIAS. Kuulehan! Eikö siitä Kaisasta ole kuulunut mitään?

VILLE. Mitäs siitä olisi kuulunut?

ASARIAS. Eipäs, näät, lähtenyt perässäkään tulemaan, kun karkuun läksin.

VILLE. Vähät hän sinusta välittää.

ASARIAS. Niinkö luulet?

VILLE. Siltähän tuo näyttää.

ASARIAS. On se sitten koko juupeli.

VILLE. Iloissaan kai on vielä, että läksit.

ASARIAS. Kah! Enhän minä sille ole mitään pahaa tehnyt.

VILLE. Kaipa kuitenkin, koska noin omatuntosi nuhtelee.

ASARIAS. Eikä nuhtele.

VILLE. Näkeehän sen. On maar sinun häntä jo vähän ikäväkin.

ASARIAS. Ikävä mikä ikävä! Nukuttaa vain vähäsen.

VILLE. Ja näin maata pannessa muistui sitten Kaisakin mieleen, vai?

ASARIAS (*naurahtaen*). No, olihan Kaisa välistä rattoisakin. Oikein naurattaakin, kun sen kanssa olleet kaikki lystit muistaa.

VILLE. Näetsen! Johan sinä rupeat peräytymään koko jutusta.

ASARIAS. Eikös hänestä sitten enää saa haastellakaan?

VILLE. Haastele, haastele, mutta haastele sitten rovastin kanssa! Ja unissakin saat haastella, jos tahdot! (*Tuup-paa Asariaksen aittaan.*) Mene jo! So!

ASARIAS (*aitasta*). Elä vain pane lukkoon, Ville! Elä pane lukkoon!

VILLE (*sulkien oven*). Lähdet vielä karkuun.

ASARIAS (*aitasta*). Enkä lähde karkuun.

VILLE (*lukitsee oven*). Kuka sinut tietää, kun tässä jo Kaisasta puhuit, niin peräytymään vielä lähdet.

ASARIAS (*aitasta*). Enkä peräydy, en.

VILLE. Lupaatko varmasti, ettet peräydy?

ASARIAS (*aitasta*). Lupaan, lupaan varmasti.

VILLE (*aukaisee oven ja katsoo sisään*). Kah, johan sinä olet pitkälläsi.

ASARIAS (*aitasta*). Jo, jo.

VILLE. No, nuku sitten rauhassa! Kyllä minä sinut ajoissa herätän. Unta saat vielä nähdä Kaisastasi, mutta et muuta. (*Sulkee jälleen oven lukkoon.*) »Levätköön hän nyt vahvass' rauhass', mutt' me kuin olemm' tuonen kauhass'...» meidän pitää olla ihan hiljaa. (*On hetken vaiti, painaa sitten korvansa lukon kohdalle ja kuuntelee kotvan.*) Jopa, todenperään, mies parka nukahti; alkaa jo kuorsata. (*Juoksee pihan poikki portaikolle päin.*) Tulkaa nyt! Nyt saatte tulla. (*Viittaa kädellään.*)

HETA (*kapalolapsi sylissä ilmestyy portaikolle*). Tullaan

Ja tullaan uhallammekin. (*Laskeutuu pihaan, lasta sylissään sylkytellen.*) Missä se poikaparka on?

KUSTAAVA (*tulee perässä portaikolle, toinen kapalolapsi sylissään*). Tullaan. Ei tätä piilosilla oloa enää jaksaa. (*Laskeutuu myöskin pihaan, lasta sylissään sylkytellen.*) Mutta missäs Asarias on? (*Portaikolle ilmestyvät myös ANNI ja KAISA, kummallakin sylissään yksi ensimmäisistä kaksosista.*)

VILLE (*huitoen heitä takaisin*). Joko te nyt tulette — koko roikka!

ANNI (*laskeutuu pihaan*). Täytyyhän sitä jo.

KAISA (*laskeutuu samoin pihaan*). Nähköön nyt meidät kaikki samalla ja kuulkoon...!

HETA, KUSTAAVA, ANNI ja KAISA (*yhtaikaa*). Mutta missäs Asarias on?

VILLE (*kuiskaten*). Tuolla makaa aitassa, — juuri nukkui. Mutta jos te nyt hänet herätätte, niin piru teidät kaikki perii, sillä hän tulee ihan raivohulluksi teidät tässä nähdessään. (*HETA, KUSTAAVA, ANNI ja KAISA hyssyttelevät ja tuudittelevat lapsia koko ajan.*)

HETA (*kuiskaten*). Poikaparka!

KUSTAAVA (*samoin*). Levätköön sitten!

ANNI (*samoin*). Kaikista vaivoistaan!

KAISA (*samoin*). Kunnes rovastin luo mennään.

VILLE (*samoin*). Parasta on. Sillä nyt hän tuolla näkee unta, että piha on täynnä taivaan enkeleitä ja heillä kullakin lapsi sylissään, ja niiden enkelien joukossa on hänen oma Kaisansa. Niin että menkää sisään nyt!

HETA, KUSTAAVA, ANNI ja KAISA (*astuvat, pihaa kiertäen, peräkkäin sisään, hyssytellen lapsia ja laulavat kuiskaten*). Mennään, mennään, mennään! Mennään, mennään sisään!

VILLE (*käy vielä tunnustelemassa aitan ovea, kuunnellen.*)
Nukkuu kuin porsas autuaitten unta. (*Aikoo sitten mennä muiden jäljessä sisään, mutta pysähtyy äkkiä ja katsoo perälle.*) Jopas tuolla rovastikin saapuu! No, nyt sitä saadaan juhla! (*Juoksee ylös portaikolle.*)

KOLMAS NÄYTÖS

Vehmasmäen talon tupakamari. Peräseinässä, keskellä, ovi. Oikealla ikkuna, jonka alaruutujen edessä ikkunavarjostin (joka myös voi olla ikkunan alapuolta peittämään naulattu vaate) ja toisessa rikkinäisessä lasissa tukkeena pyyhe. Ikkunan edessä pieni pöytä. Etualalla säilikkö eli piironki ja sen päällä peili, virsikirja y. m. Säilikön edessä kiikkutuoli ja pöydän kummallakin puolen sekä peränurkassa tuoleja. Vasemmassa seinässä ovi pieneen sivuhuoneeseen; peränurkassa rapattu uuni ja uunin ja sivuhuoneen oven välissä pesukaappi. Etualalla samalla puolella vierekkäin kaksi sänkyä, jotka ovat kokoon lykätyt ja joiden vaatteet ovat peitetyt molempien yli ulottuvalla valkoisella verholla tahi lakanalla.

VILLE (*avaten ulkoa peräoven*). Rovasti on hyvä ja käy tänne tupakamariin.

ROVASTI (*tulee palttoo päällä, pieni laukku kädessä*). Jaaha, jaaha. Vai nyt sitä sitten on ristittävä taas? (VILLE ja ANNI seuraavat. Ville auttaa palttoota rovastin päältä Anni seisoskelee ujona ovensuussa.)

VILLE. Ninhän sitä on... (*Ripustaa palttoon oven lähellä olevaan naulaan.*)

ROVASTI. Sehän on niinkuin olla pitääkin. Luonnon laki ja Jumalan suoma.

VILLE. Sitähän se lienee.

ROVASTI (*istutuen kiikkutuoliin; Annille.*) No! Ja nuori emäntä voi hyvin?

ANNI. Kiitoksia kysymästä! Hyvinhän minä.

ROVASTI. No, se on hyvä se. Ei sitten hätää mitään.

ANNI. Mutta kuinkas ruustinna jaksaa? . . . Ei ole mukana tällä kertaa.

ROVASTI. Kiitoksia, emäntä! Hiljalleen. Siinähan se menee. Terveisiä käski kaikille sanomaan, mutta ei pääsyt tällä kertaa tulemaan. Joukkoahan sitä on siellä meilläkin ja puuhaa paljon.

VILLE. Arvaahan sen.

ANNI. Niin, — suuressa pappilassa.

ROVASTI. Siellä ovatkin kaikki yhdeksän lasta nyt koolla, suuret ja pienet, niin että onhan siinä ahertelemista ja huolta.

VILLE. Ja rovasti jaksaa itse saatavillaan käydä?

ROVASTI. Eihän se hiiri makaavan kissan suuhun juokse.

VILLE (*naurahaen*). Eipä ei.

ANNI. Kahvia kai saan tuoda nyt?

ROVASTI. Kiitoksia vain, emäntä hyvä, mutta ei nyt. Syötyä sitten juon. Kun on poltetta sydänelässä, niin täytyy jättää vähemmälle.

ANNI. Vai niin? No, kuinka vain sitten. Saadaanhan se vielä ruokakin. (*Kääntyy ja puikahtaa seuraavan keskustelun alussa huomaamatta ulos.*)

VILLE. Mutta ehkäpä rovasti tahtoisi heittäytyä vähän pitkäkseen, kun on rattailta tänne rytyytellyt?

ROVASTI (*nousten*). Vaatisihan se vanhan ruumis vähän sitäkin. (*Ojentelee raajojaan.*)

VILLE. On tässä pienessä sivukamarissa sänkysohva valmiina, jos että niinkuin haluttaisi. . . (*Aukaisee vasemmalle vievää ovea.*)

ROVASTI. Kiitoksia, kiitoksia! Siellä kai on sitten vähän vettäkin, kun on maantien pölyssä hiestynyt?

VILLE. Pitäisi sitä tässä pesulaitteessa olla. (*Aukoo pesukaapin kantta ja ovea.*) On. Anni on jo siihen veden ja pyyhkeenkin toimittanut kastetta varten.

- ROVASTI. Kiitos, kiitos! Ketkäs niille kaksosille sitten kummeiksi tulevat?
- VILLE. Olisivathan ne täältäpäin Heikki Rutanen eukkoi-
neen ja Torsalosta vaimoineen Asarias Pöllänen, entin-
nen isäntäni.
- ROVASTI. Vai Asarias Pöllänen ja hänen Kaisansa?
- VILLE. Rovasti näkyy muistavan?
- ROVASTI (*naurahtaen*). Kuinka en häntä muistaisi, Asa-
riasta? Monta kertaa olen sen naimajutulle perästä-
päinkin nauranut.
- VILLE. Onhan sillä omat metkunsä toisinaan, Asariak-
sella.
- ROVASTI. No, onko hän nyt tyytyväinen ja onnellinen?
- VILLE (*hiukan veitikkamaisesti*). Ehkäpä se sen itsekin
rovastille sanoo.
- ROVASTI (*nauraen*). Vai niin, vai niin! No, onkos hänen
äitinsä täällä kanssa?
- VILLE (*kuin edellä*). Kyllä. Ja täällä meillä asuu Annin-
kin äitipuoli, Kustaava Mansikka, jonka rovasti ehkä
myöskin siltä reissulta muistanee?
- ROVASTI. No, kyllä. Hauskoja tuttavuuksia! Hauskoja
tuttavuuksia! Hah-hah-hah-hah! (*Vatsaansa pidellen.*)
Sitten taitaa olla parasta, että todellakin heittäydyn
hiukan levolle ennenkuin puheisiin ruvetaan, vai mitä
arvelee Ville?
- VILLE (*kuin edellä*). Taitaa olla parasta, arvoisa herra
rovasti.
- ROVASTI (*yhä nauraen*). No, minä menen, minä menen.
(*Menee vasemmalle ja sulkee oven.* VILLE seisoo hetkisen
oven kohdalla, kuin mieltien, kääntyy sitten ja katsoo
varjostimen takaa ikkunasta pihalle.)
- HETA (*aukaisee hiljaksen peräoven, josta kurkistaa sisään,
niin että pää vain näkyy, ja kuiskaa*). Ville!
- VILLE (*kääntyen*). Häh?
- HETA. Yksinkö olet?

VILLE. Yksin.

HETA (*tullen sisään*). Missäs rovasti on?

VILLE. Pani juuri vähäksi aikaa maata tuonne sivuhuoneeseen.

HETA. Kuulehan! Kaisaa ei saa laskea rovastin puheille.

VILLE. Miks'ei?

HETA. Kun minä sanon »ei», niin se on »ei».

VILLE. Mitenkäs minä sen estää voin?

HETA. Estää pitää. Muuten se tuo tuohon koko meidän talollemme.

VILLE. Kuinka niin?

HETA. Kuulehan! Sano sinä, joka kaikki tiedät, onko vaimolla naimaosuus miehensä omaisuuteen?

VILLE. Senhän nyt pääsikin tietää, että on.

HETA. Ja kuinka suuri sitten?

VILLE. Puolet ainakin.

HETA. Herra hyvästi siunaa ja varjele! Sittenhän se vie kumoon koko talomme sen Asariaksen eron kautta.

VILLE. Eihän se Kaisa vie, — Asariashan se Kaisasta eron tahtoo. Syynhän tiedätte.

HETA (*hätääntyen*). Mikä ihme tästä tuleekaan!

VILLE. Ei muu kuin mikä tuleman piti.

HETA (*kuin edellä*). Ei saa tulla, ei saa tulla! Se on meidän estettävä mahdilla millä tahansa.

VILLE. Kun ei vain olisi myöhäistä jo.

KAISA (*tulee*). Ville hoi!

VILLE. Mikä nyt vielä?

KAISA. Menehän katsomaan! Kuulin, kuin Asarias olisi jo aitan ovea ryskyttänyt, kun panit lukkoon.

VILLE (*kuin hätääntyen*). Tuliko se pannuksi? No, se oli vahingossa. Täytyyhän se sieltä päästää. Nyt on aikakin jo. (*Rientää ulos.*)

KAISA. Täälläkös tekin?

HETA. Puhu hiljaa, rovasti nukkuu! Yrität sitten, todenperään, sinäkin hänen puheilleen?

KAISA (*puhelu käy koko ajan puoleksi kuiskaten, vaikka kiivaasti*). Kah! Kun on pakotettu.

HETA. Etkä malta vuottaa?

KAISA. Mitäpä tuo tuosta paranisi?

HETA. Eipä häntä tiedä.

KAISA. Vielä ehkä pahenee, kun siihen syrjäisetkin sotkeutuvat.

HETA. Minuako tarkoitat?

KAISA. Kahdenhan tämän pitäisi olla kauppa.

HETA. Niinpä, kah! Jätäkin sitten sinä asia rovastiin asti viemättä.

KAISA. Vaikka asia on minunkin. Ja sitä sinne juuri Asarias on viemässä.

HETA. Ehkäpä se sekin sen vielä jättää.

KAISA. Olen minä jo siksi vanha ja viisas, etten niin vain loukkuun mene. Eteeni katson minäkin.

HETA. Saattaa ehkä käydä pahemmin kuin luuletkaan ja toivot.

KAISA. Huonostipa, näemmä, jo on muutenkin minun käynyt, ettei enää pahemmasta pelkoa.

HETA. No, en sitten enää varoitakaan, kun et vähemmällä kuule.

KAISA. Olisipa ollut parempi ajoissa toista varoittaa, niin ei olisi hänenkään tähtensä nyt tarvinnut olla huolissaan.

HETA. Kas, kas! Kovinpa jo olet asiastasi varma.

KAISA. Oikean asian vuoksi ei tarvitse pelätä.

HETA. Et siis hellitä?

KAISA. En.

HETA. No, syytäkin sitten itseäsi! En puhu enää sanaakaan. (*Pyörähtää ympäri ja aikoo mennä perälle.*)

KUSTAAVA (*tulee samassa häntä vastaan ovelta*). Joko sait hänet järkiinsä?

HETA. Hss! (*Varoittaa kädellään merkiksi, että puhuisi hiljaa.*) Vielä ja mitä! On kuin äksy tamma.

KUSTAAVA (*koko ajan myös puolikovaa*). Kuulehan nyt, Kaisa! Annahan kun minäkin sinulle haastan!

KAISA. Turha on enää haastaa teidänpöytä, jos samiaa haastatte kuin anoppi äsken.

KUSTAAVA. Vai on turha kieltää sinua hulluutta tekemästä?

HETA. Sitähän minäkin.

KAISA. On se sitten omansorttista hulluutta, kun äsken tuossa pihalla — ei siitä ole kuin puoli tuntia aikaa — minua siihen kehoititte ja nyt jo siitä kiellätte. (HETA ja KUSTAAVA *katselevat ällistyneinä toisiaan.*)

KAISA. Eikö ole totta?

HETA (*Kustaavalle*). Kukas se kehoitti?

KUSTAAVA (*Hetalle*). Niin, kukas se kehoitti? (*Puhelu alkaa vähitellen käydä yhä äänekkäämmäksi, ja kohtaaus päättyy kovaan huutoon.*)

HETA. Vielä häntä kysyt!

KUSTAAVA. En suinkaan minä. Sinähän siitä asiasta minulle puhua aloit?

HETA. Sinähän siihen puutuit neuvoinesi.

KUSTAAVA. Se on helkkarin vale!

HETA. Eikä ole. Sanoihan sen Kaisakin.

KAISA (*kuiskaten, varoittaen*). Elkkää hiidessä huutako!

KUSTAAVA (*hiukan hiljempää*). Vai minä?!... Mitäs minulla sen asian kanssa on tekemistä?

HETA (*samoin*). Näkyipä olevan. Olisit enemmän varoittanut kuin yllyttänyt, kun kerran siihen sekaannuit.

KUSTAAVA (*kovempaa*). Tuki jo suus! Syrjäinen olen ja syrjässä olen pysynyt koko ajan.

HETA. Tuki oma suus', ettei sieltä yhtä mittaa valeita valuisi.

KAISA (*kuin edellä*). Olkaa, Herran nimessä, hiljemmällä! (*Osoittaa vasemmalle ovelle.*)

KUSTAAVA. Kuulkoon ja tulkoon, minulla ei ole mitään pelättävää.

HETA. Näetsen, juonittelemaanpa sitten vain rupesitkin, senkin juoruakka.

KUSTAAVA. No, ei tuo nyt kovinkaan minua enää kummastuta, että Kaisa ercon pyrkii. Ja parasta on, että pyrkii heti!

HETA. Kas sitä! Etkös taaskin yllyttänyt?

KUSTAAVA. Niin teinkin, niinkuin kuulit.

HETA. Ja miksi on parasta? Häh?

KUSTAAVA (*toisella jalallaan ruumistaan keikutellen; hiu-
kan viivytellen vastaustaan*). Eipä tuon raukan mahda kovinkaan lysti olla Heta Pölläsen miniänä.

HETA. Lystinpi ainakin kuin Annin pitää talossaan tuommoista vaivaishoitolaista kuin Kustaava Mansikka on.

KUSTAAVA (*itku kurkussa*). Minäkö vaivaishoitolainen?

HETA (*samoin*). Mikäs muu sitten?

KUSTAAVA. Kyllä minä sinulle näytän, mikä minä olen. (*Yrittää käydä Hetan tukkaan käsiksi.*)

KAISA (*juosten väliin ja erottaen heitä*). Taivaan isä! Mitä te nyt! (*HETA ja KUSTAAVA päästävät kovan itkunmöläkän.*)

ROVASTI (*paitahihassillaan ja pannen liperiä kaulaansa, aukaisee oven vasemmalta*). Minä tulen, minä tulen heti. (*Vetäytyy takaisin. HETA ja KUSTAAVA vaikenevat äkkiä ja töytävät perälle. Samalla aukeaa peräovi, ja heitä vastaan tulevat VILLE ja ASARIAS huoneeseen. KUSTAAVA pujahtaa tungoksessa ulos, mutta HETA tulee takaisin sisälle.*)

VILLE (*tuuppien Asariasta eteenpäin*). Tässä minä sen nyt toin.

ASARIAS (*unenpöpperössä, hieroen silmiään ja katsellen ympärilleen*). Mi... mi... mitä tämä on? Mi... mi... missä minä olen?

VILLE. Nukkui kuin pölkky. En tahtonut mitenkään saada hereille.

ASARIAS (*hoksaten äkkiä Hetan ja Kaisan*). Mitä hiivatia te täällä teette?

KAISA. Kummeiksi tultiin Villen kutsusta.

VILLE. Niin juuri.

HETA (*arasti*). Niin, ristiäisiin tultiin — hevosella perässä.

ASARIAS (*vihaisesti polkien jalkaansa*). Ettekö pääse samaa tietä kotiin?!

HETA (*kuin edellä*). Mitä sinä, Asarias nyt? Selviähän toki unestasi!

VILLE. Ole toki vähemmällä!

ASARIAS (*Hetalle*). Menkää hiiteen, sanon minä.

HETA (*peräytyen pelästyksissään*). Kah! Menenhän minä, menen! Herra siunaa ja varjele! (*Pujahtaa ulos peräovesta, josta samalla näkyy KUSTAAVA eteisessä odottelussa.*)

ASARIAS (*Kaisalle*). Entäs sinä!! Laita sinäkin luus' pelolle!

KAISA. Ole komentamatta! En ole sinun talossasi nyt.

ASARIAS. Vai et?

KAISA. En.

ASARIAS. Mitäs siinä sitten vieraassa talossa teet?

KAISA. Samaa kuin sinäkin.

ASARIAS. Vai samaa?

KAISA. Samaa.

ASARIAS (*katseltuaan kotvan Kaisaa*). No, joudat olemaan sitten!

KAISA. Ja olenkin.

ASARIAS (*hoksaa äkkiä säilikön, tuijottaa ensin siihen ja sitten Villeen*). Tuoko se on?

VILLE. Se.

ASARIAS (*purskahtaa äkkiä nauruun*). Hä-hä-hä-hä-hä. Saako aukaista?

VILLE. Ei — Annin luvatta.

ASARIAS. Käy kysymässä!

VILLE. Kyllä — paikalla. (*Loikkaa peräovesta ulos.*

KAISA ja ASARIAS *jäävät samalla katsomaan toisiinsa.*)

KAISA. Todenperään on mies jo ihan sekaisin!

ASARIAS. Ja tuommoisesta vonkaleesta pitää vielä unta-kin nähdä!

ROVASTI (*ilmestyy kauhtana päällä sivuhuoneen oven kynnykselle*). Jassoo!?

ASARIAS (*ällistyy, ja silmät käyvät pyöreiksi*). Ro...
ro...

ROVASTI. Mitä minä kuulenkaan? Hyvää päivää!

ASARIAS (*kummastellen*). Jokos... jokos rovasti on täällä?

ROVASTI (*kätellen ensin Kaisaa*). Hyvää päivää! (*Ja sitten Asariasta.*) Hyvää päivää! Asarias Pöllänenkö täällä semmoista ääntä pitää?

ASARIAS. Enhän minä tiennyt. (*Kumartaa syvään.*)
Anteeksi, että...

KAISA. Hyvähän se oli, että rovasti näin sattui kuulemaan.

ASARIAS (*puolikovaa kiukkuisesti Kaisalle*). Ootko vait'!

ROVASTI. No, no! No, no!

ASARIAS. Kun se tuppautuu eikä anna minun ensin haastaa.

ROVASTI. Tämmöistäkö riitaa teidän, aviopuolisojen, välillä minun surukseni pitää nähdäkin? (*Istuutuu kiikkutuoliin.*)

KAISA. Semmoiseksihan se on käynyt, hyvä herra rovasti, meidän välimme.

ROVASTI (*valitellen*). Vai niin! Vai niin!

ASARIAS. Ja siitä minun juuri piti saada valittaakin arvoisalle herra rovastille.

ROVASTI. No, sehän sitten sopiikin hyvin, että olette molemmat täällä samalla kertaa.

- ASARIAS. Mutta minä pyytäisin saada puhutella arvoisaa herra rovastia yksin ilman tuota Kaisaa.
- KAISA. Kyllä se olisi parempi, että rovasti antaisi minun ensin puhua yksin ilman tuota Asariasta.
- ASARIAS (*jälleen kiukkuisesti kähisten Kaisalle*). Näetsen, kun taaskin siihen väliin tuppautuu!
- ROVASTI (*sormellaan heristäen*). So, so! Eikös Asarias nyt malta hetkeäkään sisuaan pitää aisoissa?
- ASARIAS. Kun se riivaajainen on siihen tuon Kaisan tähden mennyt!
- KAISA. Sen oman hullun mielihohteen tähden se on siihen mennyt.
- ROVASTI. Ja mikä se sitten on?
- KAISA. Ei sitä oikein ilkiäisi haastaakaan.
- ASARIAS. Eipä ilkiäisi. Totta sanoitkin.
- ROVASTI. Enpä nyt ymmärrä teitä, lapsukaiseni. Minähän teidät siunasin onnelliseen avioliittoon. Rakkaudesta toisenne otitte ja lupasitte rakastaa toisianne myötä- ja vastoinkäymisessä. Mutta nyt jo, parin kolmen vuoden perästä, tämmöistä epäsopua välillänne näen.
- ASARIAS. Semmoistahan siitä tulee, kun ei saa sitä, mitä alunpitäen tahtoo.
- KAISA. Se yhä tätä tämän talon Annia meinaa.
- ASARIAS. Niin meinaankin. Jonka sijaan rovasti minulle tämän kyntömiehen aviovaimoksi toimitti.
- ROVASTI. Minäkö toimitin?
- ASARIAS. Niinpäinhän se sen lukutaidon puutteen tähden lopulta kääntyi.
- ROVASTI. Jo minä nyt jotakin kuulen. Mitäs Asarias sillä »kyntömiehellä» tarkoittaa?
- ASARIAS (*kuin hämillään, väistellen*). Tuota kun . . . (*Rykäisee monta kertaa.*)
- ROVASTI. No, mitä se on? (*Kaisan puoleen.*) Mitä se tarkoittaa?
- KAISA (*samoin väistellen*). Sanokoon nyt sitten itse.

ROVASTI (*Asariaksen puoleen*). No?

ASARIAS. Sanokoon nyt sen sitten Kaisa!

ROVASTI (*hermostuen*). Mikä salaisuus se nyt sitten on semmoinen? Asarias menee nyt sitte tuonne sivuhuoneeseen, niin puhuttelen Kaisaa ensin.

ASARIAS (*päättävästi*). Enkä mene. Kaisan on sinne mentävä.

KAISA. Kah, kah, kun ei rovastiakaan tottele!

ASARIAS. Se valehtelee, jos se ensin pääsee puhumaan.

ROVASTI (*nousten*). Nyt minä käsken Pölläsen menemään tuonne toiseen huoneeseen.

ASARIAS (*menee ovelle, mutta kääntyy*). E... e... enkös minä?

ROVASTI (*käskevästi*). Ei, sanon minä. No! Pcis!

KAISA (*tuupaten Asariasta ovesta sivuhuoneeseen*). Etkö siitä jo pääse? (ASARIAS, joka on kompastua kynnykseen, lentää huoneesta ulos ja mörähtelee sivuhuoneessa jotakin itsekseen Kaisasta, joka vetää oven kiinni.) Pysykin siellä!

ROVASTI. Sillä lailla! Kaisahan on koko mies.

KAISA. Tätä minun miehyyttänihän se Asarias juuri pahoitteleekin.

ROVASTI (*istuutuu jälleen*). Vai niin! No, mistäs sitten ette iljenneet minulle taannoin yhdessä puhua?

KAISA (*naurahtaen*). Kah, ilkiäähän tuosta hyvinkin, vaikka muuten vain Asariasta tahdoin saada häpeämään sen takia.

ROVASTI. Jassoo? Ja se on?

KAISA. Ei sen pahempi kuin että hän alati minulle siitä äittelee, ettei meillä ole perillisiä, jopa sentähden minut pellolle tahtoo ajaa ja avioerolla uhkaa.

ROVASTI (*purskahtaa pitkään ja kovaan nauruun, vatsaansa pidellen*). Vai ei muuta! Vai ei muuta? (HETA ja KUSTAAVA kurkistelevat silloin tällöin peräovesta mutta sulkevat sen taas.)

- ASARIAS (*kurkistaa myöskin sivuhuoneen ovesta*). Se panee omiaan. Elkää uskoko sitä, rovasti! (*Vetäytyy takaisin.*)
- ROVASTI (*Asariakselle huutaen*). Malta, malta! Kohta pääset. (*Kaisalle.*) No, jo minä nyt jotakin kuulen. Siis sama parantumaton pöpöröpää kuin ennenkin, tuo Asarias.
- KAISA. Eikähän sitä rovastikaan miksiäkään syyksi voine katsoa semmoista jonkin joutavaa juonittelua?
- ROVASTI. Sanohan minulle ensin, Kaisa, onko sinulla mitään syytä miestäsi vastaan päästäksesi hänestä eroon?
- KAISA. Alkaahan tuota alituisesta riidasta, johon syrjäisetkin tulta lietsovat, jo kylliksensä saada.
- ROVASTI. Eikö muuta? Etkö ole huomannut hänen kenenkään toisen vaimoihmisen kanssa yhteyttä pitävän?
- KAISA. Tästä Annistahan se vain hourii, — muuta en tiedä.
- ROVASTI. Jassoo? Vai ei muuta mitään?
- ASARIAS (*avaa oven jälleen*). Enkö minä jo saa tulla?
- ROVASTI. Tule, tule! Nyt on sinun vuorosi.
- ASARIAS (*tulee sisään; Kaisaan vilkaisten*). Mitähän kaikkea tuo suupaltti jo ehti rovastille haastaa?
- KAISA. Onhan se suunvuoro nyt sinullakin, että saat puolustaa itseäsi.
- ROVASTI. Niin, nyt saa Asarias puolestaan puhua suunsa puhtaaksi.
- ASARIAS (*kumartaen*). Kiitoksia! Nyt sen kerrankin puhtaaksi puhun. Mutta eikös sen tuonkin (*Kaisaan katshahtaen*) nyt pidä tuonne sivuhuoneeseen mennä?
- ROVASTI. No, Kaisa on nyt niin hyvä ja poistuu vähäksi aikaa.
- ASARIAS (*vihjaten*). Näetsen, kuinka kohteliaasti moko-maa pyydettiin.
- KAISA. Ei mulla mitään pelättävää ole. Menenhän minä. (*Menee sivuhuoneeseen.*)

- ASARIAS. Ja pysy siivolla siellä eläkä kuuntele! (*Vetää oven kiinni.*)
- ROVASTI. No? Mitäs Asariaksella sitten on sanottavaa? Tiedän nyt jo, mikä on syy epäsopuunne ja että sen takia . . .
- ASARIAS. Tokkohan se Kaisa oikeinpäin sen as'an selitti?
- ROVASTI. Eikös se teidän lapsettomuutenne se syy ole?
- ASARIAS. Hänen saamattomuutensa ja hedelmättömyytensä, niin . . .
- ROVASTI. Joka nyt sitten on pakottanut hänen aviomiehensä, joka on luvannut vaimoaan rakastaa myötä- ja vastoinikäymisessä, tahtomaan hänestä eroa, niinkö?
- ASARIAS (*kumartaen*). Joo, arvoisa herra rovasti.
- ROVASTI. Koska hän silmänsä on toiseen vaimo-ihmiseen luonut ja hänen sydämensä häntä himoitsee ja omak-sensa tahtoo.
- ASARIAS (*kuin edellä*). Joo, joo!
- ROVASTI (*alkaen suuttua*). Jassco! Sinä siis myönnät teh-neesi aviorikoksen?
- ASARIAS (*kuin edellä*). Myönnän vaikka mitä hänestä eroon päästäkseni, arvoisa herra rovasti
- ROVASTI. Ja sinä tiedät, mitä Sanassa sanotaan semmoi-sesta teosta?
- ASARIAS. Sitä eroparakrahviahan minä sieltä olen etsinyt, mutta en ole löytänyt.
- ROVASTI (*kiivaasti*). Ja sinut minä olen rippikoulusta päästänyt! Laiskankouluun sinun jälleen pitäisi jou-tua.
- ASARIAS (*naurahtaen*). Myöhähän tuota on nyt katua, kun se jo on tullut tehdyksi.
- ROVASTI. Sinä kovakorvainen ja uppiniskainen ja haure-lias mies! Minä luen sinulle sitten, mitä Pyhä Matheus siitä kertoo.
- ASARIAS. Vai Mat-heeus se kertoo? Ja minä kun en löy-tänyt. (*Panee kätensä ristiin ja kuuntelee hartaasti.*)

ROVASTI. Näin hän sanoc. (*Silmät kattoon luotuina.*)

»Sanoi hän heille: teidän sydämenne kovuuden tähden sallei Mooses eritä teitä teidän vaimoistanne: vaan ei alusta niin ollut.» Kuuletkos?

ASARIAS. Osaapas rovasti ihan ulkomuistista laskettaa!

ROVASTI. Niin pitäisi sinunkin osata. — Kuuletkos: teidän sydämenne kovuuden tähden!

ASARIAS. Mutta minulla on kovinkin hellä sydän, herra rovasti, kovin hellä.

ROVASTI. Paatunut se on, paatunut kiveksi, sinä . . . sinä . . . sinä, — en tiedä, mikä sinun oikea nimesi onkaan.

ASARIAS. Asarias Pöllänen min'oon.

ROVASTI. Se on kristityn nimi ja liika hyvä sinulle.

ASARIAS. No, olkcon sitten!

ROVASTI. Entä vielä: »sallei Mooses eritä teitä teidän vaimoistanne.»

ASARIAS. Eihän mull' oo kuin yks. Ja sekin liikaa.

ROVASTI (*jatkaa kuulematta*). »Vaan ei alusta niin ollut.»

ASARIAS. Ne kai olivat turkkilaisia siihen aikaan, kun niillä oli monta vaimoa?

ROVASTI. Ole vait'! Se tarkoittaa, että avioero ennen Moosesesta ei ollut sallittu.

ASARIAS. Vai sitä se meinaa? No, olipas ne kovia aikoja nekin!

ROVASTI. Vaan Mooses sallei eritä teitä teidän vaimoistanne.

ASARIAS. Se oli viisas mies, Mooses.

ROVASTI. Oli, oli.

ASARIAS. Vai tunsi hänet rovastikin? Siihen aikaan mah-toi olla lysti elää?

ROVASTI (*lyö kiivastuneena molemmat kätensä polviaan vasten*). Sinä pilkkaaja! Pidätkö sinä jo suusi kiinni!

ASARIAS (*ällistyen*). Enhän minä mitä pilkkaa, — ajattelelen vain.

ROVASTI (*jatkaa saarnaäänellä kiivaasti*). »Mutta minä sanon teille: kuka ikänä hylkää vaimonsa muutoin kuin aviorikoksen tähden ja nai toisen, hän tekee aviorikoksen; ja joka sen hyljätyn ottaa, hän tekee aviorikoksen.» Niin sanoo Sanassa. Kuulitko sen?

ASARIAS (*allapäin*). Kuulin. Mutta minkäs sille nyt mahtaa, kun elämä kerran semmoista on.

ROVASTI. Mahtaa sille. Parannusta sinun on tehtävä, parannusta.

ASARIAS. Mutta kun tämä ihmisluonto on parantumaton.

ROVASTI. Ei. Nyt tuo on jo liikaa. Nyt tuo on jo liikaa. (*Lähtee ähkien ja puhkien kävelemään edestakaisin huoneessa.*)

ASARIAS (*seuraa häntä silmillään ja sanoo sitten harvaksseen*). Ei sille sitten mitään mahda.

ROVASTI. En, todenperään, enää tiedä, mitä tehdä.

ASARIAS. Kah! Kutsukaa Kaisa sisään!

ROVASTI (*auraa*). No, se oli ainca viisas sana, minkä sinä osasit sanoa. (*Aukaisee sivuhuoneen oven.*) Kaisa saa tulla!

KAISA (*tulee*). Nyt se sitten taitaa olla selvä?

ASARIAS. Sinua vailla vain.

ROVASTI. Niin, Kaisa. Kaisa saa nyt tämän asian selvittää lopullisesti. Tämän Asariaksen sydän on yhtä paa-
tunut ja pää (*tuivertaa Asariaksen tukkaa*) yhtä sekaisin kuin ennenkin.

KAISA. Johan minä sen sanoin. Ja helppohan tuota on selvittää, kun minä suostun siitä eroamaan mielelläni-
kin.

ASARIAS. Vai mielelläsi!

ROVASTI. Sitä en ollenkaan ihmettele, Kaisa hyvä.

KAISA. Jopa sitä oikein pyydänkin, arvoisa herra rovasti.

ASARIAS. Näetsen, mitenkäpäin se nyt sen asian vään-
tääkin, senkin käärme!

ROVASTI (*Asariakselle*). Asarias on vaiti nyt! (*Kaisalle.*)

Eikä Kaisan tule olemaan ollenkaan vaikea saada eroa miehestään sen nojalla, mitä nyt olen kuullut ja nähnyt.

KAISA. Se nyt on oikein hyvä, arvoisa herra rovasti.

ASARIAS. Kes, kes, miten se siitä tuossa vielä iloittseekin.

ROVASTI. Jopa miehesi saa ansaitun rangaistuksensakin, kun asia vihdoin ratkaistaan asianomaisessa paikassa.

KAISA. Minä pyytäisin kuitenkin, hyvä herra rovasti, ettei sille raukalle raippoja tuomittaisi.

ROVASTI. No! Saa nyt nähdä! Ehkäpä se vielä ilmankin pääsee.

ASARIAS (*syrjään*). On sillä Kaisalla toki hyvä sydän, kun näin minua säälii ja puolestani rukoilee. (*Kääntyy pois päin ja pyyhkii silmiään.*)

ROVASTI. Mutta sitä ennen meidän nyt on otettava selvä tämän miesparan rikostoverista. Ehkä Asarias nyt mainitsee hänet itsekin?

ASARIAS (*puoleksi kääntyen, päättäväisesti*). Enkä mainitse.

ROVASTI. Minulle on jo vaimosi antanut pienen viittauksen, niin että olen asian jäljillä.

ASARIAS. Vai rupee se syyttömiä syyttämään!

KAISA. En syytä ketään. Ja tiedän kyllä, mitä puhun.

ASARIAS. No puhu sitten niin, että minäkin kuulen!

ROVASTI. Asarias ei saa kiukustua.

ASARIAS. Minä rakastan totuutta.

ROVASTI. Totuus tässä onkin ilmi saatava. Näin ja kuulin tässä äsken Asariaksen äidin ja Annin äitipuolen keskenään puhuvan. Ehkäpä ne ensin voivat jotakin tähän juttuun sanoa.

KAISA. Nehän ne voivat.

ASARIAS. Voivat mitä voivat!

ROVASTI. Antaa heidän sitten tulla sisään! Kaisa on hyvä ja kutsuu!

KAISA. Eihän ne kaukana liene. (*Menee ja aukaisee perä-*

oven.) Täällähän ne ovat. Tulkaa! (HETA ja KUSTAAVA tulevat sisään, niiaten oven suussa.)

HETA. Täällähän me ollaan. Päivää!

KUSTAAVA. Ja ollaan jo kaikki kuultukin. Päivää!

ROVASTI. Päivää, päivää! (Käy kättelemässä Hetaa ja Kustaavaa.) Vai olette jo kaikki kuulleet!

HETA ja KUSTAAVA. Kaikki, kaikki.

ROVASTI. Ja siis tiedättekin kaikki?

HETA ja KUSTAAVA. Kaikki, kaikki.

ASARIAS. Kaikkihan ne tietää.

KAISA. Ja vähän enemmänkin.

ROVASTI. No? Ja mitä te sitten tiedätte? (HETA ja KUSTAAVA katselevät ensin toisiaan, kummanko olisi aloitettava, ja kuiskaavat sitten keskenään.)

HETA. Minä alan.

KUSTAAVA. Annahan minä!

HETA. Minä olen Asariaksen äiti. Minä puhun.

KUSTAAVA. Elä sitten sekoita minua siihen juttuun!

HETA. Oo vai! (Kovaa.) Niin tuota...

ROVASTI (joka on odotellut). No? No?

HETA. En minä oikeastaan osaa mitään siihen sanoa, arvoisa herra rovasti. Minähän tulin tänne vain ristiäis'in enkä tietänyt tuon Asariaksen tuumista vähääkään.

KAISA. Vai ei? Kun minä jo matkalla siitä haastoin.

ASARIAS. Ja kotonakin olitte minulta siitä minkä mitäkin kuullut.

ROVASTI. No, ei saa sitten salata mitään.

HETA (huitaisten kädellään Kaisalle ja Asariakselle). No semmoistahan sitä kyllä kuulee jonkin joutavaa. Mutta täällähän se sitten alkoi selvitä, kun tämän Kustaa-
van kanssa...

KUSTAAVA (äreästi). Kustaavalla ei ole siinä mitään tekemistä.

HETA (*samoin*). Vai ei ole? Hän kun näki ja kuuli yhtä paljon kuin minäkin.

KUSTAAVA. Elä sotke minua asioihinne!

HETA. Hän rupesi Kaisaa siihen avioercon kehoittamaan-kin.

KUSTAAVA. Se on helkkarin vale.

ROVASTI. So, so, so!

KUSTAAVA. Syrjäinen clen ja syrjässä pysyn, sen sanon vieläkin. (*Vetäytyy peremmälle.*)

HETA. Kehoittamaan rupesi ja siihen sai minutkin, se on tosinen tosi, arvoisa herra rovasti. Mutta nyt siitä kiellän, siitä erosta.

ASARIAS. Ei ole teillä mitään kieltämistä eikä siihen juttuun sekaantumista.

HETA. Vai ei?

KAISA. Niin. Kun sen rovasti jo on minun edukseni ratkaissutkin.

HETA (*hätkähtää*). Onko se totta, arvoisa herra rovasti?

KUSTAAVA (*hyppähtää myös esille*). Onko se todenperään totta?

ROVASTI. Kuinka niin? Kuinka niin?

HETA. Kun se tuo Kaisa sanoo vievänsä puolet talosta naimaosuutenaan.

ROVASTI. Kyllä niin voi käydä, että se ainakin kolmannen osan saa.

ASARIAS. Häh? Kaisako? — Minun talostani?

ROVASTI. Naimaosuutensahan Kaisalla lain mukaan on.

ASARIAS. Tuollako räpäleellä, joka tuli paitasillaan taloomme ja pääsi siellä emännäksi minun armostani?

ROVASTI. Asarias puhuu siivompaa kieltä, sanon minä.

KAISA. Sinunpahan armostasi sieltä nyt sitten poisikin pääsen vähän paremmassa puvussa.

KUSTAAVA. Niinpäs se kävi!

HETA. Mutta niin ei saa käydä, arvoisa herra rovasti. Eihän, eihän?

ASARIAS (*kopeillen*). Eikä käykään. Ei tule siitä mitään.

Semmoista lakia ei voi olla.

ROVASTI. Asariashan näkyy sitten lain tuntevan paremmin kuin minä.

ASARIAS. Enkä tunne, mutta Ville sen tuntee.

ROVASTI. Jassoo! No, kutsutaan sitten vielä Villekin sisään!

ASARIAS. Kutsutaan vain! (*Menee ja aukaisee peräoven.*)
Ville hoi! Tulehan tänne! Tule!

VILLE (*tulee*). Tulenhan minä, kun tarvitaan. (*Viittaa samalla Annille, että hänkin tulisi sisään.*) Tule sinäkin! (*ANNI seuraa ja jää oven suuhun.*)

ROVASTI. Niin, Villeä täällä todellakin tarvitaan. Villehän kuuluu olevan aika lainoppinut.

VILLE. Mitä joutavia!

ASARIAS. Kuule! Ihanko todenperään sillä Kaisalla on naimaosuutta puolet minun talostani?

VILLE. Mitä minä? Enhän minä lakia niin tarkkaan tunne. Olen vain kuullut puhuttavan. Ellei nyt juuri puoltakaan ole, niin kai se on kolmas osa.

ROVASTI. Aivan oikein. Aivan oikein.

KAISA. No, onhan sitä siinäkin. (*HETA ja KAISA näkyvät innokkaasti puhelevan keskenään.*)

ASARIAS (*kotvasen mietittyään*). Mutta jos se on sillä lailla, niin sittenhän minäkin siinä vaihtokaupassa saan kolmannen osan sinun talostasi.

VILLE. Sitä en osaa sanoa. Se ei riipu minusta.

ROVASTI. Mitä Asarias tuolla tarkoittaa?

VILLE. Joutavia rupattaa.

ASARIAS. Enkä. Minähän olen sen avioeron varalle luvanut rakastaa Annia myötä- ja vastoinkäymisessä.

VILLE. Vai niin? Sitä minä en ole tietänyt.

ROVASTI. Eikä se ole tapahtunut minunkaan edessäni.

ASARIAS. Eikä, vaan Jumalan ja taivaan lintujen edessä,

ROVASTI. Se on siis se aviorikos, johon Asarias tämän avioliittoeronsa perustaa?

ASARIAS. Joo!

ROVASTI. Ja missä ja milloin se on tapahtunut?

ASARIAS. Tänapäivänä — kiikkulaudalla — tämän ikkunan edessä.

ROVASTI (*Annille, joka hymyillen, mutta ujustellen on seisunut oven suussa*). Mitäs Anni siihen itse sanoo?

ASARIAS. Kutsutaan nyt sitten Annikin esille. (*Käännyen ja huomaten Annin*). Liisa, käy kutsumassa emäntä tänne!

ROVASTI. Mitä hän sanoo?

HETA. Mikä Liisa?

KUSTAAVA. Mitä se höpisee?

VILLE (*Asariakselle*). Ei tämä mikään Liisa ole, vaan Anni. (*KAISA nauraa kouraansa. ROVASTI nauraa myös hiljaista naurua, niin että vatsa hyppii.*)

HETA (*kuiskaten Kustaavalle*). Hyvä isä! Jokos se on ihan sekaisin päästään!

KUSTAAVA (*kuiskaten Hetalle*). Todenperään! Eihän se enää ihmisiäkään tunne.

ASARIAS (*kuin pilvistä pudonneena*). Häh?!

ANNI (*hymyillen*). Kyllä minä olen Anni.

ASARIAS (*katsoen vuoroon Anniin ja Villeen*). A... A... Annihan se onkin. Enkö minä...? Enpä minä...! (*Ojentaa kättä Annille.*) No, hyvää päivää! Enpä olisi tuntenut.

ANNI. Kovinhan minä olen laihtunut.

VILLE. Niinhän se on laiha ja romuluinen kuin itse sanoit.

ASARIAS. Saakelin Ville!

ROVASTI. So, so! Ei saa kirotta!

ASARIAS. Eihän sitä muuta voi, kun se tuo Ville koko päivän on minulle uskotellut, että tämä on heidän lapsenliikkansa Liisa. (*Kaikki purskahtavat nauruun.*)

ROVASTI. Mutta nyt minun täytyy sitten kysyä Annilta: Onko Asarias tuon lupauksen, josta hän taannoin mainitsi, Annille todellakin antanut?

ANNI. Ei, herra rovasti. Mitään semmoista ei ole meidän välillämme tapahtunut nytkään. Mutta kyllä minä kuulin kuistikon penkillä istuessani, että hän tämän ikkunan edessä tänne ylös puhui ja semmoisen lupauksen vannoi.

ASARIAS (*katsellen ympärilleen ja silmäillen kaikkia huoneessa olevia*). Ke... ke... kellekäs minä sen sitten annoin? Tiedätkö sinä, Ville?

VILLE. Ei se minulle ainakaan ollut.

ASARIAS. No, Liisa... tuota, Annihan sen sitten varmasti tiennee?

ANNI. Kyllä. Kaisalle se oli.

ASARIAS. Ka... Ka... Kaisalle! Sinulleko?

KAISA. Niin. Kyllä minä täällä ikkunan kautta kansasi puhelin ja valasi kuulin.

ASARIAS (*naurahtaen*). Sepäs nyt vasta oli somaa!

VILLE. Kun kosit vaimoas' omaa.

ROVASTI. Ja kun nyt Asarias Jumalan edessä, niinkuin itse on sanonut, sen lupauksen vielä kerran on Kaisalle vannonut, on se pidettävä kuolemaan asti.

ASARIAS (*Annille*). En kai minä nyt Annia kuitenkaan enää saa?

ANNI. Mitä Asarias nyt turhia puhuu? Onnellinenhan minä olen Villen kanssa. Ja onnellinenhan Asariaskin on Kaisan kanssa, eikö niin?

ASARIAS (*Kaisalle*). Voisihan tuota ehkä olla, jos... Eiköhän tuo nyt näin ollen raukea koko erohomma, häh?

KAISA. Olisi joutanut olla siihen lainkaan ryhtymättäkin, niin olisi vähemmällä löylyllä päässyt. (*HETA ja KUSTAAVA syleilevät ja taputtelevat tyytyväisinä toisiaan.*)

HETA. Siihen se raukesi!

KUSTAAVA. No, oli se hyvä oikein!

ASARIAS (*joka on tarttunut Kaisan käteen*). Villehän se taaskin kujeili ja semmoiseen vaihtokauppaan yllytti.

VILLE (*joka on rovastin kanssa puhellut*). Ei se ollut muuta, arvoisa herra rovasti, kuin että minä sillä lailla kutsuin Asariaksen vaimoineen ja äitineen ristiäisiin, kun tämä Asarias perillisten puutettaan minulle valitti. Ja vähän oli sääli Kaisaakin, entistä työtoveriani.

ROVASTI (*Asariakselle ja Kaisalle*). No! Tämä oli nyt sitten Jumalan opetus vain. Kuka sen tietää vielä, ehkäpä Hän kohta teitäkin perillisellä siunaa.

ASARIAS. Eipä tiedä, kun minä tuolla aitassa nukkuessani näin jo untakin, että Kaisa sylissänsä pientä poikaa keikkuteli ja me sitä sitten kuin palloa toisillemme heitimme. He-he-he-he! (*Kaikki nauravat.*)

ROVASTI. Toivotaan sitten, että se uni piankin toteutuu.

VILLE (*Asariakselle ja Kaisalle, jotka pitelevät vielä toisiaan kädestä*). No, Kaisa? Mitäs sanot?

KAISA. Että olet sama Ville veitikka kuin ennenkin.

VILLE. Kun toimitin sinulle tämän Asariaksen omaksesi jälleen.

ASARIAS. Ja se kävikin väleen!

Arvi A. Karisto Osakeyhtiön kirjapaino 1928

175. *Veljola*, Nuori luotsi. 4-n. kansannäyt., 17 h. 3. p. 4 mk.
177. *Halme*, Turma. 3-n. murhenäyt., 7 h. 3. painos. 8 mk.
178. *Alpi*, Alma raukka. 1-näyt. ilveily, 4 h. 2. painos. 4 mk.
179. *Larin-Kyösti*, Sällin selkkauksia. 1-n. huvin., 6 h. 2. painos. 2 mk.
181. *Halme*, Kyöpeli. 1-näyt. huvinäyt., 8 h. 2. painos. 4 mk.
183. *Selja*, Lammas kaivossa. 1-n. huvinäyt., 4 h. 2. painos. 4 mk.
185. *Alpi*, Turkki tulee! 1-n. huvinäyt., 5 h. 2. painos. 4 mk.
190. *Halme*, Aamukellot. 1-n. yhteiskuntanäyt., 7 h. 2:50
191. *Sarakorpi*, Kolmen Jussin naimahommat. 3-n. hn., 9 h. 4 mk.
193. *Luomanen*, Täтивäkeä. 1-näyt. pila, 6 h. 2. painos. 3 mk.
195. *Jääskeläinen*, Kun naiset miehistyvät. 1-n., 9 h. 2. painos. 3 mk.
196. *Voikoski*, Akkavalta. 1-n. huvinäyt., 5 h. 3. painos. 4 mk.
197. *Luomanen*, Lauvantai-ilta. 1-n. pila, 10 h. 2. painos. 5 mk.
198. *Luomanen*, Kun kyöpelinkellot ne soivat. 1-n. huvin., 10 h. 5 mk.
199. *Luomanen*, Emännän salaisuudet. 1-n. huvin., 5 h. 2. p. 3 mk.
200. *Alpi*, Rantalassa. 3-n. kansannäyt., 11 h. 3. painos. 4 mk.
201. *Jääskeläinen*, Miiljoona-arpa. 1-n. huvinäyt., 3 h. 2. painos. 1:50.
202. *Halme*, Purimossa. 5-näyt., 16 h. 3. painos. 6 mk.
203. *Halme*, Murtuneita. 4-näyt. draama, 6 h. 5. painos. 8 mk.
204. *Vuorisalo*, Junassa. 1-n. huvinäyt., 14 h. 3 mk.
205. *Alpi*, Väkevemmän tiellä. 3-n. murhenäyt., 8 h. 3. painos. 5 mk.
207. *Tolonen*, Voi teitä kelvottomat! 3-n., 12 h. 2. painos. 5 mk.
208. *Wuorelainen*, Talouskoulussa. 1-n. pila, 10 h. 3. painos. 4 mk.
209. *Selja*, Siemenperunat. 1-n. huvinäyt., 3 h. 2. painos. 3 mk.
210. *Halme*, Kosken tarina. 3-n., 8 h. 2. painos. 4 mk.
211. *Halme*, Mestari Garp. 1-n., 6 h. 2. painos. 2 mk.
212. *Halme*, Egyptin pimeys. 3-n., 11 h. 3. painos. 6 mk.
213. *Halme*, Esa Pöllönkorpi. 3-n., 9 h. 3. painos. 4 mk.
214. *Halme*, Pöllönkorven naamiaisyo. 3-n., 8 h. 2. painos. 4 mk.
215. *Halme*, Kaksintaistelu. 3-n., 8 h. 2. painos. 4 mk.
216. *Halme*, Seuranäyttämöopas. 3. painos. 3 mk.
217. *Halme*, Nainen sen tietää. 3-n., 3 h. 4 mk.
218. *Saarenmaa*, Kyllikki ja Lemminkäinen. 2-n., 5 h. 2 mk.
219. *Saarenmaa*, Ilmarinen ja Pohjolan nuorempi neito. 2-n., 14 h. 3 mk.
220. *Saarenmaa*, Aino. 2-näyt. Kalevala-näytelmä, 9 h. 3 mk.
221. *Saarenmaa*, Juhannuksena. 2-näyt. kansannäytelmä, 11 h. 3 mk.
222. *Halme*, Kuningas Teivas, Pirkkalan valtias. 4-n., 5 h. 5 mk.
223. *Kosonen*, Sovinto-jako. 1-n. huvinäyt., 11 h. 3 mk.
224. *Kosonen*, Herra puheenjohtaja. 3-n. huvinäyt., 13 h. 6 mk.
225. *Kaste*, Vuoroin vieraisa. 1-n. pila, 6 h. 3 mk.
226. *Kytömaa*, Kolmiliitto. 1-n., Kotimaiseksi Viikoksi. 6 h. 4 mk.
227. *Kosonen*, Aviomiehen osa. 3-näyt. ilveily, 13 h. 5 mk.
228. *Kosonen*, Lepokoti Rauha. 1-näyt. pila, 7 h. 3 mk.
229. *Kosonen*, Kasarmin pihalla. 1-näyt. pila, 4 h. 4 mk.
230. *Halme*, Harjoitushetki Himppulassa. 1-näyt. pila, 6 h. 3 mk.
231. *Pihlaja*, Valheen kengillä. 3-näyt. ilveily., 9 h. 5 mk.
233. *Halme*, Korpi nukkuu. 1-n., 8 h. 2. painos. 4 mk.
234. *Halme*, Korpi herää. 1-n., 6 h. 2. painos. 4 mk.
235. *Halme*, Korpi nousee. 1-n., 7 h., 2. painos. 4 mk.
236. *Halme*, Korpi liikkuu. 1-n., 7 h. 2. painos. 4 mk.
237. *Kainulainen*, Umpullan urheilijat. 2-n. huvinäyt., 10 h. 4 mk.
238. *Korpilinna*, Punaiset housut. 3-näyt. ilveily, 9 h. 2. painos. 8 mk.
239. *Wuori*, Korkea oikeus istuu. 1-n. ilveily, 12 h. 4. painos. 4 mk.
240. *Wuori*, Vuoksen varrella. 1-n. kansannäyt., 7 h. 2. painos. 6 mk.
241. *Wuori*, Valekuollut. 3-näyt. ilveily, 6 h. 2. painos. 8 mk.
242. *Wuori*, Pappilan tuvassa. 1-näyt. huvin., 6 h. 5. painos. 5 mk.
243. *Wuori*, Veri on vettä sakeampi. 2-näyt., 6 h. 2. painos. 7 mk.
244. *Wuori*, Savon sydämessä. 3-n. huvinäyt., 10 h. 8. painos. 8 mk.

245. *Wuori*, Ryöstö. 5-näyt. näytelmä, 16 h. 3. painos. 7 mk.
246. *Wuori*, Nahkapoikia. 4-näyt. kansannäyt., 16 h. 2. painos. 8 mk.
247. *Alpi*, Uhrilammas. 1-näyt. huvinäytelmä, 4 h. 5 mk.
248. *Bergroth*, Oikea morsian. Palkittu 2-n., 5 h. 8 mk.
249. *Virvatuli*, Varastettu polkupyörä. Palkittu 3-n., 6 h. 8 mk.
250. *Salminen*, Eräänä yönä... Palkittu 3-n., 6 h. 8 mk.
251. *Voipio*, Elämä elämästä. Palkittu 1-n., 7 h. 8 mk.
252. *Sahlstén*, Kansan ystävä. Palkittu 2-n. näyt., 8 h. 8 mk.
253. *Roos*, Inkerin kesäloma. 3-n. huvinäyt., 9 h. 8 mk.
254. *Roos*, Pyhäaamu Anttilan pihalla. 1-n., 7 h. 5 mk.
255. *Laurila*, Ennen sauna. 1-n. huvinäyt., 6 h. 5 mk.
256. *Pelkonen*, Fordi. 1-n. huvinäyt., 4 henkilöä. 5 mk.
257. *Pelkonen*, Maalainen markkinoilla. 1-n. huvinäyt., 5 h. 5 mk.
258. *Kainulainen*, Renk' Kallen urotyö. 3-n. huvin., 5 h. 10 mk.
259. *Kainulainen*, Yön ritari. 3-n. näyt., 6 henkilöä. 10 mk.
260. *Walakorpi*, Kaltevalla pinnalla. 3-n. kansann., 6 h. 10 mk.
261. *Visuri*, Perjantai 13 päivä. 1-n. suojelus-k-n., 7 h. 5 mk.
262. *Pekkarinen*, Polkkatukka. 1-n. huvinäytelmä, 5 h. 6 mk.
263. *Halonen*, Poliitikkaa ja taktiikkaa. 1-n. ilveily, 6 h. 5 mk.
264. *Haapanen*, Niin kävi kuin pitikin. 1-n. näyt., 7 h. 6 mk.
265. *Pekurinen*, Viidenkymmenen villitys. 1-n. pila, 5 h. 5 mk.
266. *Risku*, Sittenpä sen näkee. 2-n. kansannäyt., 8 h. 6 mk.
267. *Selja*, Vihkimäleninki. 2-n. näytelmä, 6 h. 6 mk.
268. *Simelius*, Tunnustus. 1-n. näytelmä, 5 henkilöä. 5 mk.
269. *Puljava*, Kosioretki. 1-n. huvinäyt., 4 h. 5 mk.
270. *Kuushikko*, Aavasaksalla. 1-n. kansannäyt., 10 h. 8 mk.
271. *Halonen*, Mariana. 1-n. näytelmä, 4 henkilöä, 5 mk.
272. *Pausama*, Sulhaset. 1-n. huvinäyt., 7 henk. 5 mk.
273. *Ara*, Huvitoimikunnan huolia. 1-n. pila, 9 h. 6 mk.
274. *Kotkanpää*, Isäntien markkinamatka. 2-n. hn., 17 h. 7 mk.
275. *Pelkonen*, Salapoliisi. 1-n. pila, 4 henk. 5 mk.
276. *Höylä*, Hän ja hänen pehtoorinsa. 2-n., 5 h. 6 mk.
277. *Siirilä*, Se suomalainen sisu. 1-n. ilveily, 6 h. 6 mk.
278. *Sahlstén*, Väärillä keinoilla. 2-n. kansann., 10 h. 7 mk.
279. *Pelkonen*, Kohtalon sormi. 1-näyt. pila, 4 henk. 5 mk.
280. *Selja*, Äiti kulta. 2-näyt. näytelmä, 5 henkilöä. 5 mk.
281. *Ahola*, Ilvesojan Joosen kasvatit. 2-näyt., 6 h. 6 mk.
282. *Sjöman*, Luonnonparantolassa. 3-n. huvinäyt., 10 h. 7 mk.
283. *Nieminen*, Umpimähkään. 3-n. huvinäyt., 9 henk. 8 mk.
284. *Sahlstén*, Serkku. 3-n. huvinäyt., 8 henk. 9 mk.
285. *Pellinen*, Kuuromykkä täti. 2-n. huvinäyt., 5 h. 6 mk.
286. *Voutilainen*, Kadonnut testamentti. 2-n., 5 henk. 5 mk.
287. *Hästesko*, Reilut pelkurit. 1-n. näyt., 9 henk. 6 mk.
288. *Anttila*, Sama vanha juttu. 1-n. pila, 5 henk. 5 mk.
289. *Halme*, Onnen verjä. 3-näyt. huvinäyt., 6 h. 8 mk.
290. *Wammaskoski*, Vaihdettu morsian. 2-n. hn., 5 h. 6 mk.
291. *Pellinen*, Hukkaantunut seteli. 1-n., 5 h. 6 mk.
292. *Palmroth*, «Kuulkaas, Bakkelin!» 3-n. farssi, 8 h. 10 mk.
293. *Halme*, Kaksi lupausta. 3-näyt., 6 henk. 10 mk.
294. *Rissanen*, Hevosnimi. 1-näyt. ilveily, 7 henk. 7 mk.
295. *Pellinen*, Tuurin pojat. 2-näyt. huvinäytelmä, 8 henk. 8 mk.
296. *Karila*, Tieteen tyranni. 1-n. jännitysnäyt., 5 henk. 8 mk.
297. *Kittelä*, «Merkkimies». 1-näyt. pila, 7 henk. 5 mk.
298. *Walakorpi*, Kilpakosinta. 1-näyt. huvinäyt., 7 henk. 7 mk.
299. *Kaipainen*, Kutomakoulussa. 2-näyt. huvinäyt., 5 henk. 6 mk.
300. *Sjöman*, Kaikkein paras. 1-näyt. huvinäyt., 4 henk. 5 mk.
301. *Karila*, Ah, hän suuteli. 1-näyt. huvinäyt., 6 henk. 6 mk.